

Asvn Wankláán Aní Marko Lówanlín

*Asú Ȯbəpú Yohane Bulu Asón Ȯkanda
(Mateo 3:1-12; Luka 3:1-18; Yohane 1:19-28)*

¹ Alí Bulu mu Bi Yesu Kristo iwí asvn wankláán ámu ilotsuá ası ní. ² Iléba mótó fé alia Bulu ɔnósú ɔtɔipú Yesaia lówanlín wá mu ɔwulútó ɔbée,
“Ki, nde obí wa gya fu nkpa.

Mu ɔbélá ɔkpa há fú ní.

³ Ȯku dékplvn dimbísú ɔbée,
‘Mlila aní Wíe ɔkpa.
Mlitswii ikpa ha mu!’ ”

⁴ Asú Ȯbəpú Yohane léba ɔde ahá asú bø, ɔde Bulu asón ɔkan da Yudea dimbísú ɔbée, “Mlidamli klvntø, amlisi lakpan bwø. Bulu osikie mli, ambo mli asú.” ⁵ Ahá botsu Yerusalem wúluto pú Yudea ɔmátó fée bá mu wá. Bele amú lakpan blí, ɔlobø amú asú Yordan ntsutso.

⁶ Yohane lówa kpósó-imí atadie, ɔlopø ɔwulú-kpákpá ɔfí klí mósú. Atsantsanku pú ɔkwén otegyi. ⁷ Oletsia dá asón ɔkan, blí ɔbée, “Ȯkvá ɔdvun mi bv ɔma ɔbabá. Mmøfun ání nögyonká sánkí mu ntukuta ɔfí kúráá. ⁸ Mí mó á, ntsu ndepvbó mli asú, támø mu mó ɔbópu Ȯjø Wankíhé bø mli asú.”

*Yesu Asúbø Pú Mv Isóki
(Mateo 3:13-4:11; Luka 3:21-22; 4:1-13)*

⁹ Nke ámvtø á, Yesu lótsu Nasaret, wúluá ibu Galilea ɔmátó ba Yohane wá, Yohane lóbø mu asú Yordan ntsutso. ¹⁰ Yesu lénya dálí ntsu ámvtø alí,

olowun nwulútáa lefinkí, Ḍhe Wankihé dékplí dalí móntó fé abródvma, lobogyonká mvsu. **11** Inu əme kú lótsu əsúsú əbée, “Fúgyí mí bíá ntədwé, mi anší tehíé gyí fú iwí ní.”

12 Inunu Ḍhe Wankihé amu lékpa Yesu ya dimbísú. **13** Oletsiá inu nke advana, Satan létsiá bəsə mu kí. Mva pututə-mbwí létsiá, Bulu-abəpv bəba bəkí mvsu.

*Yesu Gyumagyihé Asitsuá
(Mateo 4:12-22; Luka 4:14-15; 5:1-11)*

14 Békítá Yohane tswí obu əma a, Yesu láyo Galilea əmátó, əde Bulu asvn wankláán ámu əkan da. **15** Əbée, “Bré ámu lafun. Bulu iwíegyí ámu lawié wóyi tá. Mlidamli klvntə ba Bulu wá, amlıhə mu asvn wankláán ámu svu gyi.”

16 Eke əkv Yesu ná Galilea əpu əná, olowun Simon mva mu gyama Andrea. Bvdə asawu tswí, tsúfē aye alepú bvgyi. **17** Móó əlebláa amú əbée, “Mluba bobuo mi. Nóbwe mlı anyánkpósa alepú.” **18** Inunu besi amú asawu aná tswí, kplá buo mu.

19 Əlenatí yó nkpa kpalobí á, olowun Sebedeo abi, Yakobo mva mu gyama Yohane é. Bubu əklvntə, bvdə amú asawu búu. **20** Inunu Yesu létí amú é, bənatí sí amú sí múa mu apafə wá əklvntə ba bobuo mu.

*Yesu Ḍhe Laláhē Gyáa
(Luka 4:31-37)*

21 Yesu mva mu akasípú bəyo Kapernaum wúluto. Əloyə Yudafə ofiakpa yósuná ató əkpónó ədaké. **22** Mu atosunahé lobwie amú əná, tsúfē olosuná amú ató túmisu. Megyí fé Mose mbila asunápú amu.

23 Oyin əkv léba ofiakpa ἰνυ, əŋe laláhe bv mvsu.
24 Əlokplún blí əbée, “Yesu Nasaretyin, amansu bívú ania fonyo nsiné? Ani əhikpá fəbá lóó? Nyin əhá oduá fügyi. Fúgyí Bulu Əha Wankihé amu ni!”

25 Yesu lókplvn wa əŋe ámu əbée, “Kpa ənó bun, afədalı mvt̄.”

26 Inu əŋe laláhe amu lówusúv oyin ámu əwvnlínsú, sórá okiti kóklókúú, dálı mvt̄. **27** Ənó lobwie amu fée, bəfité aba bəee, “Ntə ofúla ni? Ini mó á, atosunáhé pəpwé ni. Oyin ánfi bv túmi, ətəkplún wa əŋe laláhe, itobú mv.”

28 Ini su Yesu idá lekleí wá Galilea əmá ámvə fée.

Aləpv Tsətsəətsə Tsa

(Mateo 8:14-17; Luka 4:38-41)

29 Yesu mva mv akasípú benya dálı Yudafə ofiakpa ἰνυ ali, bəyo Simon mva Andrea wóyító. Yakobo mva Yohane é bvbv amótó. **30** Bəyo á, owísó lakítá Simon mv sia tsíhé, əda. Invnu bəbláa Yesu ətsi ámu iwi asón. **31** Móó ələyə yékítá ətsi ámu ibi, tsú mv kvsú. Invnu owísó ámu lókvusú mvsu, ələbwə amu afəató.

32 Mó ntúpwə fəon a, bəpu aləpv pú ahá ání əŋe laláhe de amu hāan fée ba Yesu. **33** Wúlu amu fée bəba befia wóyí ámu ənó. **34** Yesu létsa ahá tsətsəətsəá bvde lə ətsan-ətsan lə, olegya əŋe laláhe tsətsəətsə é lé ahát̄. Əməha əŋe laláhe amu abvt̄, tsúfē amu fée bvyin mv.

Bulu Asún Əkanda Galilea Əmátó

(Luka 4:42-44)

35 Mó əyi kehə bake a, Yesu lédalı wúlu amvə yo itsétó əde mpái bə. **36** Támə Simon mva mv aba bəbə mbódí dúnká mv ali yówun mv. **37** Bréá bowun mv a, bəbláa mv bəee, “Ahá fée bvde fú dunká.”

38 Móóú Yesu lébláa amú əbée “Mlíha ayə awúlu bámbású, anyəda Bulu asún ámu əkan inu é, tsúfē inu su neba ni.”

39 Inu əloyə yéki Galilea əmátá fée, əde asón ámu əkan da Yudafə ofiakpa fée, əde əŋe laláhe é gyáa le ahátɔ.

*Ilə Pepe Ələpú Əkv Tsa
(Mateo 8:1-4; Luka 5:12-16)*

40 Ilə pepe ələpú əku léba bəda akpawunu Yesu ayabitɔ, kókóli mu əbée, “Owíé! Ní fótsulá á, fétalí há mí iwi bépli.”

41 Mu asón líwa Yesu nwε. Mó su əletinkí ubi da mu, bláa mu əbée, “Natsúlá, fú iwi iplú!” **42** Invnu ilə pepe amu əleta, mu iwi lépli. **43-44** Móóú Yesu léda mu əlá əbée, “Mábla əhaa asún ánfi. Natı laa afvpu fú iwi yosuná Bulu igyí əhapú, afvha mu iwígyvrátɔ amúú Mose mbla lósuná tsú ilə pepetsa iwi ámu. Igyi adánsie suna ahá ání fú iwi laplú.”

45 Támə oyin ámu lénya dálı inu ali, ələwa mu əkan da bi. Əleda asón ámu əkan wúlu amvtɔ fée fiá. Mó su Yesu métra talí lé iwi əwan wíé wúlu kókvutɔ, itsétó oletsiá tsíá. Támə mó ó á, ahá betsiá tsú ntíné-ntíné ba mu wá.

2

*Tsukvle Osínpv Tsa
(Mateo 9:1-8; Luka 5:17-26)*

1 Nkε kplobí ku əma a, Yesu léyinkí yó Kaper-naum wúluto. Ahá bonu ání alaba wóyí. **2** Mó su ahá tsətsəətsə bəba bəbulá wóyí ámu. Əkpa kóráá itráá ma inuá fótsun wie mótɔ. Yesu léda Bulu asún ámu əkan súná amú. **3** Ahá abaná bəsvrā tsukvle osínpv əku akpasu ba mu. **4** Ədəm amu su bumenya

əkpa pú mv wíé Yesu wá. Iní su bɔyódu obu ámu awunso, dá mu ətinéku tíí, békplía akpa amu tsun əbó ámu, pú mu tswí Yesu ansító. ⁵ Bréá Yesu lówun ání bahó mu gyi a, əlebláa tsukvle osínpu amu əbée, “Mí bí, nasí fú lakpan kié fú.”

⁶ Inu Mose mbla asunápú akvá bułtsie inu, bęblí wá nwuntó bęe, ⁷ “Ntə asón oyin ánfı déblí ah? Megyí mbusuo álabó á? Ma é əbetalí sí lakpan kié ahá dvn Bulu nkule?”

⁸ Yesu lébi ání bvde nwéen gyí amó nwuntó. Mó su əlefíté amú əbée, “Ntogyi sú mlidé iní odu gywiún?

⁹ Məmu bówa ablillé ání nébláa tsukvle osínpu anfı? ‘Nasí fú lakpan kié fú’ ntéé ‘Kvsu tsu fú akpa afunati?’

¹⁰ Támē ndekléá mlibú ání mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfı mbu túmi ɔyí ánfító sí ahá lakpan kié amó.” Inu əlebláa tsukvle osínpu amu əbée, ¹¹ “Ndę fú bláa mbée, kvsu! Tsu fú akpa afunati yo wóyító!”

¹² Inuñvunu ələkvusú, tsú mu akpa, nátí amó ansító inu. Iní lówa amó fée wánwan, békafú Bulu bli bęe, “Animákówun ofúla anfı odu kí.”

Lewi Ti (Mateo 9:9-13; Luka 5:27-32)

¹³ Yesu létrá yo Galilea ɔpu ənó. Ədəm kpənkpaənkpənti beba mu wá, olosuná amó ató. ¹⁴ Bréá əlopv ɔyá á, olowun Alfeo mu bi Lewi tsie mu lampóo ahókpa. Múú əlebláa mu əbée, “Bobuo mí.” Inuñvunu ələkvusú buo mu.

¹⁵ Mó əma a, Lewi léti Yesu mva mu akasípó ató ogyíkpá mu wóyító. Lampóo ahópv pú lakpan abwepó tsətsəətsə é bobuo mu ba ató ámu ogyíkpá.

¹⁶ Bréá Mose mbla asunápú amutó akvá bułtsie Farisifə bowun ání Yesu mva lakpan abwepó pú lampóo ahópv bvde ató gyí a, bęfité mu akasípó bęe,

“Ntogyi só mva lakpan abwεpú pú lampóo ahópu bvde ibi wa gyi ató?”

17 Yesu lónu asón ánfi, əlebláa amú əbée, “Alɔpv léhián ilə ətsapú, megyí ahá ání iwi bv amú ənlín. Mmeba aha wankláán ətikpá, mboún lakpan abwεpú ətikpá neba.”

*ɔnókli lwi Asvn Fitéhé
(Mateo 9:14-17; Luka 5:33-39)*

18 Asú ɔbɔpó Yohane akasípú pú Farisifɔ bvtetsiá klí ənó. Eke əku akv bεba bεfité Yesu bεe, “Ntogyi só Yohane akasípú pú Farisifɔ akasípú bvtéklí ənó, támē fú akasípú mū bvtamaklí ənó?”

19 Yesu léle mū ənó əbée, “Ní ətsi əkpaínpú bv mu anyawié wá á, békli ənó? Ekekeek! Inia əbu amú wá ánfi mū á, bvméeklí ənó. **20** Támē eke ku bέba ání békpa əká otsiápú amu nátí sí amú. Alı nké ámvto békli ənó ní.

21 “Ohaa tamapú tati pəpwε tan tati dada. Tsúfē tati pəpwε amu békpikpú tsíí dáda amu iku lé, há ətánkpa inu bélatéi tsía. **22** Alı kén bvtamapú nta pəpwε wá əwvlú-kpákpá kente wuhétó ní. Nta pəpwε amu ibófu fá kente amu tsítsá, yíntá kente amu é. Ini su əwvlú-kpákpá kente pəpwetó bútəpú nta pəpwε wá.”

*ɔkpónú ɔdaké Mv Wie
(Mateo 12:1-8; Luka 6:1-5)*

23 Yesu mva mu akasípú bətsvn ayó ndə kvto ɔkpónú ɔdaké, mu akasípú bəpusáa ayó ámu ku wí.

24 Farisifɔ akv bowun amú, bεfité Yesu bεe, “Ki, ntogyi só bvde tóá anı mbla mεha əkpa bwε əkpónú ɔdaké?”

25 Yesu lefitē amú əbée, “Mlímókúkla nu tóá Owié Dawid lóbwε bréá akún də mva mu abúopv, bvmá

tətəá bégyi kí? ²⁶ Olebitíwíé Bulu osúmkpa yótsu bodobodoá bapuhá Bulu igyí ba, mva mv abúopu amu begyi, Bulu igyí əhapú dəhen Abiata bísú. Bulu igyí ahapú nkule belé əkpa bútégyi alı bodobodo amu.”

²⁷ Múú əletrá bláa amú əbée, “Nyankpusa sú Bulu lóbwé əkpónú ədaké ámu. Mogyí əkpónú ədaké ámu sú Bulu lóbwé nyankpusa. ²⁸ Mú su mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánti gyí əkpónú ədaké mu wie!”

3

Ilotsa Əkpúnú Ədaké (Mateo 12:9-14; Luka 6:6-11)

¹ Yesu létrá yə Yudafə ofiakpa inu á, oyin əku tsie inu, mu ibi kule lawú. ² Aha akv bvdé Yesu téé, abvkí bęe əbetsa mu ilə əkpónú ədaké ámu, ménı bénya mu iwi asón blí. ³ Yesu lébláa oyin ámúú mu ibi kule lawú ámu əbée, “Kusv beli amú ansító nfi.” ⁴ Múú əlefíté amú əbée, “Ntə anı mbla léha əkpa ání abwée əkpónú ədaké? Yilé lóó, ntéé lalahé. Ahóó əha nkpa lóó, ntéé amáo mu?”

Támē əhaa mélée mó ənó. ⁵ Yesu lópu əblá kí amú bómli. Iləhə mu əsin, tsúfē klvntə bv amú odwin. Múú əlebláa oyin ámu əbée, “Tinkı fú ibi amu.” Olenya tímki mó ali pé, ənjé lowie móntó. ⁶ Farisifə ámu bədalı yə, amúa Owie Herode ahá békítá agywun inunvu alia bóbwe bómə Yesu.

Ahá Tsotsətsə Ilə Tsa

⁷⁻⁸ Yesu mva mu akasípú bennatí bəyá Galilea əpu ənó. Ədəm kpənkpaənkpaənti bobuo mu tsú Galilea móá Yudea əmáttó, Yerusalem, Idumea, Yordan bvnkpa əbin pú Tiro móá Sidon nsáintə ba mu wá. ⁹ Ahá ámu bədubü. Mú su əlebláa mu akasípú əbée,

budúnka okluŋ kū yaŋ ha mū, mén̄i būmōoputá mū.
10 Tsúfē alatsá ahá tsətsəotsə ilə. Mú sū aləpū amvə
 okugyíøku dékléá əbópū ibi da mū. **11** Ní ahá án̄i
 ɔŋe laláhe bu amúsú benyá wun mū ali á, badıda
 mū ayabiasi, súrá okitikítí blí bęe, “Fúgyí Bulu mū
 Bi ámu n!”

12 Tám̄e əlede ɔŋe laláhe amu əlá kínkíinkín əbée,
 ımaha ahá abubı mū.

Akasípú Amu Adá

(Mateo 10:1-4; Luka 6:12-16)

13 Yesu lódu yó bvsu, əleti ahá án̄i mū onutó
 odekłé, bøyótv mū. **14-15** Múv əlele amútó ahá
 dúanyø, əleti amú mū sumbí ayəpó án̄i mua amónyø
 bétsiá, otsia wa amú abuyeda mū asún əkan, abugya
 ɔŋe laláhe lé ahátø.

16 Ahá dúanyø ámu adá gyí, Simon án̄i əledinká
 mū Petro; **17** Sebedeo abi Yakobo mua mū pio
 Yohane (əledinká amú adá əbée, “Boanerges.” Mú
 ası gyí, “ɔpráda abi.”); **18** Atráhe gyí, Andrea, Filipo,
 Bartolomeo, Mateo, Toma, Alfeo mū bi Yakobo,
 Tadeo mua Simon án̄i ogyi iwisvtsiá adunkápó
 əpasuato əha; **19** pú Yuda Iskariot án̄i əlebelə mū há.

Yesu Mva Beelsebul

(Mateo 12:22-32; Luka 11:14-23; 12:10)

20 Bréá Yesu lóyø wóyító a, ədəm bétrá ba ınu.
 Mua mū akasípú bumenyá əkpa án̄i bégyi atá kúráá.
21 Bréá mū wóyító ahá bonu mū ıwı asún á, bøyø
 bęyékpa mū, tsúfē bukı bęe mū nwun layíntá.

22 Mose mbla asunápú akvá botsu Yerusalem ba
 ınu bęblí bęe, “ɔŋe laláhe owié Beelsebul tsíe mvtø.
 Mū túmi ədəpugya ɔŋe laláhe lé ahátø.”

23 Mú su Yesu léti amú ba mu iwi wá, əlebláa amú asón ayébitó əbée, “Nkálí Ḍbunsám əbétalí gya mu iwi? **24** Iwíe ogyíkpá ání ilaye anyó, bude aba kó ibédida. **25** Woyí oduá mótó atsiápó bude aba kó é itobwié. **26** Mú su ní Ḍbunsám dé mu iwi gyáa a, əmémentalí líi. Mu ənó əməkpá ní.

27 “Ohaa mémentalí wíe əwunlínpró wóyító yókulá mu ató, nkéti alagyankpá kíklí mu tswí, asa əbétalí kólá mu ató fée.

28 “Onəkwali nde mlí bláa mbée, Bulu əbétalí sí lakpan pú abususu kugyíku kíé nyankpúsa. **29** Támē ní əku əblí abususu Ḍhe Wankihé amu iwi á, Bulu méesikíé mu ekekéeké, tsúfé alabwé lakpan ání sikié ma mó iwi.” **30** Aha akv bəblí bəe, əŋe laláhə bú Yesutó. Mú su əde íní bli ní.

Yesu Abusuanfó Onuto (Mateo 12:46-50; Luka 8:19-21)

31 Yesu mu yin mua mu apio bəba bəlii kpankpá, bəwa əku bəe, ətú mu ha amú. **32** Ədəm bətsie bomlí mu, bəbláa mu bəe, “Fó yín mua fó apió bulí kpankpá, bude fó dunká.”

33 Múú Yesu léfuté amú əbée, “Amendı gyí mí yín mua mí apió?” **34** Múú əlekí ahá ámúú bətsie bomlí mu amu, bli əbée, “Mlíki, mí yín mua mí apió gyí ahá ánfi á! **35** Oħagyíha ání ətəbwé Bulu apé a, məgyí mí píó pú mí yín ní.”

4

Atá-abí Owunyápv Iwi Yébi (Mateo 13:1-9; Luka 8:4-8)

1 Yesu létrá kvsú yó əde ató suná Galilea əpu ənó eke əku. Ədəm amu bobomlí mu. Mú su ələdu wíe

əklvntə, yétsiá əpv amvsu, ahá ámu é bvlú əpv ənó ənv. ² Inu olosuná amó atá tsətsəətsə ayébitə əbée,

³ “Mlinu! Ədətəpv əkv løyə ató-abí owunyákpa.

⁴ Bréá əde mü wunyáa a, iku ləwvli əkpatə, mbubwi bəba bətswetswéé mü fée. ⁵ Iku é ləwvli abvtású, ətínéá isi kplobí dn. Iləwa əsa kwə, ⁶ támə bréá owí lelin a, ilətə mü mō, tsufé mü nlín moyə ətató.

⁷ Abí ámu kv lobun awutə, awu ámu ləbvlá kítá mü, umedan. Mü su imoswie abí. ⁸ Támə abí ámu kv é ləwvli əsvlúv wankláánsú, iləkwə, dan, swie abí, iku aduasa (30). Iku aduesie (60), iku é lafa (100). ”

⁹ Inu ələmə mü ənó əbée, “Chá ání əbv asu onúu!”

Təd Svá Yesu Lótái Ayébisu

(Mateo 13:10-17; Luka 8:9-10)

¹⁰ Bréá ilesi Yesu mva sumbí ayəpó dúanyə ámu pú ahá kplobí akvá bvbuo mu a, bobwií ipa há mu bəe, əlé yébi anfı ası suna amó. ¹¹ Móó əlebláa amó əbée, “Mli mü á, Bulu lahá mli əkpa əbée, mlubú mu iwigyi ámu iwí asvn əjaínhé. Támə ndə aha bambá asvn bláa ayébisu,

¹² ‘ménı bówun láwun,
támə bvméebi mü.

Bónu lánú,
támə bvmóonu mü ası.
Ní megyí alı tekı bédamlí klvntə,
Bulu obési amó lakpan kíe amó.’ ”

Ató-abí Owunyápə Yébi Amv Ası

(Mateo 13:18-23; Luka 8:11-15)

¹³ Móó Yesu léfité amó əbée, “Ní mlımónu yébi anfı ası á, mü nkálı mlóbwe asa mlónu tráhe fée ası?

¹⁴ Ató-abí ámuowunyápə amu déwunyáa amu gyí Bulu asón ámu. ¹⁵ Abí ámuowunyápə amu gyí ahá ámuowunyápə amu gyí Bulu asón ámu alı Əbunsám

labelē mó lé amú klvntō nátí ámu. **16** Abí ámúú iləwvli abvtású amu gyí ahá amúú bonú asún ámu pé, bahó mó ansigyísó, **17** támē ínuá b̄vma nlín su á, asún ámu itamatsiá amótó yó. Mó su ní bvdin amósú ntéé iwiəsın ku itó amu asún ámu su á, invnv butedida. **18** Abí ámúú iləwvli awutó ámu gyí ahá amúú bonú asún ámu a, bahó mó, **19** támē oyí ánfító ató hiánhe iwi gywún, pú móttó atonyahé iwi ənsípe tegyi asún ámuvsu. Iní su bvtamaswíe abí. **20** Abí ámúú iləwvli əsvlóu wankláánsú amu gyí ahá amúú bonú asún ámu a, bvtsgyi mósú. Iní su itehá bvtəbwé yilé fé alia ató-abí ámu loswie, iku advasa (30), iku aduesie (60), iku é lafa (100) ámu.”

*Əkandíe Iwi Yébi
(Luka 8:16-18)*

21 Yesu léfité amú əbée, “Bvtonywé əkandíe pú əló bun mósú, ntéé pówá mpá ayasi? Megyí əfvákpá bvtəpbúian? **22** Tətə ma ınvá ibéŋaín, ıméelün əwan. Asun ŋaínhé kuku é ıma ınvá bvméebi mó. **23** Ohagyísha ání əbu asu onúu!”

24 Móó əleblí əbée, “Mliyaa asu wankláán mlí asún-nutó. Itóá mlópvususu ha mlí aba á, mó kén Bulu əbópvususu mó wankláán, lápó iku tsía móttó há mlí ní. **25** Tsúfé əhá ání odeckléá obónu mí atosunáhé amu ası á, Bulu əbópvu iku tsía móttó há mu. Támē əhá ání omedékléá obónu mó ası á, Bulu əbóswiú mu kpalobí ámúú alabí ámu kúráá.”

Oyt-ibíá Idədáan Iwi Asín

26 Yesu létrá bli əbée, “Bulu iwigegyí amu igyi fé alia əha todú oyí-ibí mu ndətə. **27** Ní owí itá á, əhá ámu tekledi. Ní oyí ike a, ətelákúsú, támē omeyín alia itəbwé asa oyí-ibí ámu itəkwé dan. **28** Əsvlóu onutó tehá mó təkwé. Itegyankpá lé até, wá ntswítswú,

asa itəbwə abí onutó. ²⁹ Támē ayó ámu inyá bli pé, ədópu amu latsú mu ədayí ɔyétin mó, tsúfē mó tím̄bi lafún.”

*Takyí-akpin Ibi Yébi
(Mateo 13:31-32, 34; Luka 13:18-19)*

³⁰ Inv Yesu léfité əbée, “Ntə Bulu iwíegyí ámu lelian? Ntée yébi məmu nápusúná alia igyi? ³¹ Igyi fé takyí-akpin ibí. Múgyí túkúríbi nyí-abító féení. ³² Támē ní idan a, itəbwé ifá fúáhē dvn ifá kugyíku. Mú abámbi tekpíkpli, mbubwi bvtogyónká mó así.”

³³ Oletsiá pó ayébi anfi odu tsotsɔtsɔ súná amó atá, yófun alia ahá ámu bétalí nú mó así. ³⁴ Omébláa amú asún kukuá imegyí ayébi ələpvntó. Támē ní isi muva mu akasípó nkvlé a, ətelé tógyító así.

*Atsuñí Asibá
(Mateo 8:23-27; Luka 8:22-25)*

³⁵ Alí eke ámu ntópwesu á, Yesu lébláa mu akasípó əbée, “Mliha afa Galilea əpu yo mó əbin!” ³⁶ Múv bowie əklvntó, akasípó amu bəplá mó, benatí sí ədəm amu. Nklvn bámbá ku é lobuo amú. ³⁷ Afú kpənkpaənkpəntí ku lówa tsúvn bi. Mú su ntsu dəda wíé əklvn amvntó, ideklé ume. ³⁸ Támē Yesu mó ŋélín sumuesu əklvn amu ɔma ədedidí. Akasípó amu betsinkí mu. Múv bəfité mu bəe, “Osunápó, íniá anidé ntsu wie á, fvomotsu kuku lé móntó?”

³⁹ Inv Yesu lókvusú lé ənó wa afú ámu, əlebláa əpu amu əbée, “Kpa ənó bun! Dí díín!” Inv afú ámu lési tsúvn, inv fée ləlvá. ⁴⁰ Múv əlefíté amú əbée, “Ntogyi sú mlidé ifú nya ali? Mlumá hógyi?”

⁴¹ Ifú lehié kítá amú, bəfité aba bəe, “Nyankpusa əməmu ni, afú múa ntsu kúráá tonú mu əme ali?”

5

ঞে Laláhe Gyáa Lε Ogbedépótó (Mateo 8:28-34; Luka 8:26-39)

¹ Bréá Yesu mva mu akasípó amv bowie Galilea ɔpv amv ɔbín Gerasefó* ɔsvlósv á, ² olenya kplí dálí ɔklvntó alí, oyin ɔkvá ɔnje laláhe bv mvtó lédalí tsu afúli opulákpá befia mv. ³ Oyin ánfi lapó afúli opulákpá iuv bwé mu otsiákpá. ɔhíé ɔbv iyin. Mó sv ɔhhaa tamatráa talí bwé mu otsia díín, ntéé wá mu ikan. ⁴ Tsúfé teki betsiá wá mu ayabi pú mu ibi ikan, támé oletsiá tun mó, bíábía ikan amv tsálífwí. ɔhaa é má ɔwunlín ání ɔbétalí pón mv. ⁵ Ekekegyíeké ɔpa móa onyé fée á, ɔbv afúli opulákpá iuv móa abvsu, ɔde okitikíti, ɔddepv abwi tsantsan iwi.

⁶ Olenya wun Yesu sisí alí, ɔlesrí yéda akpawunu mu ayabitó. ⁷ Móó ɔlesvrá okitikíti kóklvkóó ɔbéé, “ɔsúsúsv Bulu mu Bi Yesu, amansu igyi? Tanv Bulu ání fvnméepítí mí ató!” ⁸ ɔleblí asón ánfi, tsúfé Yesu lébláa mu ɔbéé, “ঞে laláhe, dalí oyin ánftó.”

⁹ Iuv Yesu léfité mu ɔbéé, “Nkálí bvtfetí fú?”

ɔlele mó ɔnó ɔbéé, “Mí dá gyí, ‘ɔdəm’, tsúfé anhíé aní tsó.” ¹⁰ Iuv ɔnje laláhe amv bəhlé kókóli mu bēe, ɔmagya amv lé Gerasefó ɔsvlúv amvsu.

¹¹ Mprákuo tsətsəətsó akv bvdegýí okúku kvsu iuv fún. ¹² ɔnje laláhe amv bokokóli mu bēe, ɔhá amv abvowie mprákuo ámvto. ¹³ Móó ɔleha amv ɔkpa. Bédalí oyin ámvto yówie mprákuo ání bóbwe fé mpím-anyotó (2,000). Amv fée besrí kplí okúku kv wié ɔpv amvto, wúwu.

¹⁴ Mprákuo ámv akpapó besrí yéblí asón ánfi ilaba anfi awúlusv pú nkudasí fée. Ahá bēdalí bēe

* ^{5:1} Gadarafó bv nwoló dada amv akvto.

bεbá bεkí tóá ulaba. **15** Bréá bεba bowie Yesu wá á, bowun ání oyin ámúvú əηε laláhε betsiá mvtó ámu ansító ladí, alawá atadíe otsie. Ilɔwa amú ifú. **16** Ahá ámúvú bowun tóá uleba oyin ámúvú tekí əηε laláhε tsie mvtó ámu pú mprákuo ámuvsu ámu bεbláa amú tóá ulaba fée.

17 Inu bokokóli Yesu bεε, ədálí amú əsvlúsvu.

18 Bréá olowie əklvñ amvtó á, oyin ámúvú tekí əηε laláhε tsie mvtó ámu lókokóli mu əbée, əhá amvbuo mu natí.

19 Támē Yesu méha mu əkpa. Mboún əlebláa mu əbée, “Yinkí yó fú apíó wá wóyító, afuyεbláa amú itó yiléá aní Wíe Bulu labwé há fú, pú alia alawun fu nwé.”

20 Mú sv oyin ámu lénatí tsvntsvn, əde itó yilé ámúvú Yesu labwé há mu blí Dekapoli[†] awúlu amú féeétó. Ənó lobwie ahá ámu féeé.

*Əhande Əkv Mv Bi Mva Ətsi Əkv Ilɔ Tsa
(Mateo 9:18-26; Luka 8:40-56)*

21 Yesu lélé fá əpu amu yó mó əbin. Bréá əbu əpu ənó inu á, ədəm kpənkpaənkpaənti bεba bobomlí mu.

22 Inu Yudafə ofiakpa əhande əkvá bvtetí mu Yairo léba inu. Bréá olowun Yesu a, əleda akpawunu mu ayabitó, **23** kókóli mu əbée, “Mí bí tsíhé déwu. Ba, afubəpvu ibi dinka muvsu, mu awútó iwa mu ənlín, onya nkpa.”

24 Mvú muva Yesu benatí bøyó á. Ədəm kpənkpaənkpaənti bεkplá buo mu, kpá pútá mu.

25 Ətsi əkv é bu ahá ámu, obugya de mu wulí nfi dúañyó ní. **26** Alahíé wun ipian ilə atsapú tsətsəətsə ibitó, hólí mu iwisu ató féeé, támē ilə ámu imekálá bwé mu. Iyin idewa tsía. **27** Bréá ətsi ánfí lónu Yesu nka

[†] **5:20** Dekapoli ası gyí awúlu dú.

á, ələtsvn yə mv əma, fiftiwie ədəm amvto yópvı ibi da Yesu atadię. ²⁸ Tsúfē əleblí wá mv nwunto əbée, “Ní nəpú ibi da mv atadię kpán á, ilə ámu ibési mí.”

²⁹ Olenya pú ibi da mv atadię ámu ali, obugya amv léka jitin. Olonu mó nka mv awútó ání ilə ámu lasí mv. ³⁰ Inv Yesu lónu mó nka mv awútó mv é ání ɔnjé kv ladálı mvtə. Invn əledamlí kí ədəm amv, əlefíté amú əbée, “Ma lápvı ibi da mí atadię?”

³¹ Mvóv mv akasípú amv bəfité mv bəe, “Fú onutó fawun ání ədəm bakpá pútá fv. Mvóv fvtráa fvdefíté fee, ‘Ma lápvı ibi da mí?’ ”

³² Yesu lówa ansi kí amútó fée, əde əhá ání əlpvı ibi da mv dunká. ³³ Ifú lékitá ətsı ámu. Mv sv ələwa kpınkí kpakpakpapka bi, tsúfē oyin itá alanyá. Inv əleba bəda akpawunu Yesu ayabitə, bláa mv ənəkwali amv fée. ³⁴ Yesu lébláa mv əbée, “Mí bí, fó hogyi lahə fv nkpa. Natı iwilwiitə. Fú ilə ámu ita.”

³⁵ Bréá Yesu bv mósú ədetəi á, aha akv botsu ofiakpa əhande amv wóyító ba bəbláa mv bəe, “Əhande, fú bí tsihé ámu ədikpa mówa alé. Mátepí trá wa osunápú tói.”

³⁶ Yesu mékplá asón ámúv bədeblí ámu. Mboún əlebláa mv əbée, “Mánya ifú. Fú mó hogyi wvle.”

³⁷ Yesu méha əhaa əkpa obuo mv dvn Petro pú Yakobo mua mv pio Yohane nkule. ³⁸ Bréá bowie əhande amv wóyító á, Yesu lówun ání ahá babólá inv, bədesú, bəde okitikítı. ³⁹ Olowie inv fíté amú əbée, “Ntogyi sv mlidé ipian wúun, mlidé okitikítı alı? Otsibi amv mókówú, dıdí əde.”

⁴⁰ Ahá ámu bəməsí mv. Mvóv olegya amú fée dálı ba wunsiné, əlekpa obí ámu akwípú pú mv akasípú amúv bəbuo mv amv bebitiwie obu ámúv otsibi amv da mótó ámvtə. ⁴¹ Inv əlekitá kebi ámu ibi, bláa

mu amú əblítə əbée, “Talita Kuum!” (Mú ası gyí, “Obitebí, kvsu!”)

⁴² Invnv ələkvşú əna. (Otsibi amu lahə nfi dúanyo.) Ilbwie ahá ámu féé ənó dáfá. ⁴³ Múv əleda amú əlá kíñkíñkín əbée, bvmábláa əhaa asún ánfí. Inv əlebláa amú əbée, bvháa kebi ámu ató ogyi.

6

Bvməhə Yesu Mu Wúluto (Mateo 13:53-58; Luka 4:16-30)

¹ Yesu mua mu akasípú bədalı əmá ámtə yínkí yó mu wúluto. ² Əkpónó ədaké lenya fən ali, ələyə əde ató suná Yudafə ofiakpa. Mu atosunahé leha ənó lobwie ahá tsətsətsəá bonu mó. Mú su bəfité aba bəe, “Nkúnó olenya nyánsa múa ofúlábwe túmi ánfí é tsú? ³ Megyí ató osrépú amu ni. Megyí mu yin gyí Maria, mu apio yinhé gyí Yakobo, Yosef, Yuda pó Simon? Yéé ania mu apio tsihé é tsie nfí á?” Benya əbló musu.

⁴ Yesu lébláa amú əbée, “Ahá bvtobú Bulu ənású ətəípú ətínegyíətíné, támə mu wúluto, mu abusuansú pú mu wóyító ahá mó butamabú mu.”

⁵ Invá bvməhə mu gyi su əmetalí bwé ofúla kvkv, dvn ahá kplobí akvsu ələpu ibi dínká, tsá amú ilə.

⁶ Iləwa mu ifú ání bvməhə mu gyi.

Akasípú Dúanyo Ámu Sumbíwa (Mateo 10:5-15; Luka 9:1-6)

Yesu léki nkuda ání ibu bomlí inv ası, əde ató suná. ⁷ Inv əleti akasípú dúanyo ámu ba mu iwi wá. Múv ələwa amú sumbí abanyó-abanyó. Əleha amú túmiá bópugyi ənəe laláhesu. ⁸ Əleda amú əlá əbée, “Mlímátsu tətə kítá yó əkpa ámu, dvn mlı oyi yiáhé! Mlímátsu atogyihé ntéé akpankogyo,

ntéé kóba kítá! **9** Mlíwa ntukuta, támē mlímátsu atadie nyɔɔsi kítá! **10** Wóyígíwóyiá mlɔswíi móntó á, mlitsia inu yófun bréá mlédali wúlu amutə. **11** Ní mlɔyó wúlu kvsu, bvmohó mli, ntéé bvmekleá bónu mli atosunáhé, mlidédalı móntó mlɔyó á, mlíkpakpa mli ayabitɔ̄-isí wúli inu, isuna ání bvmebi bwé.”

12 Mú su bɔyɔ́ yéda asón ámu ḥakan bεe, ahá bvdámpli klunto. **13** Begya ḥejə laláhe tsətsəətsə lé ahátɔ̄, békpa alɔpu tsətsəətsə é ofobí, tsá amú ilə.

*Asú ɔbəpú Yohane Lowu
(Mateo 14:1-12; Luka 9:7-9)*

14 Galilea ḥomású ogyípú Herode lónu Yesu iwi asón ánfi, tsúfē mu idayilé de ḥotínegyíotíné. Akv bvdéblí bεe, “Asú ɔbəpú Yohane lákúsú tsú afúlito. Mú sú, ḥede ofúla anfi odu bwé ní.”

15 Támē akv é bεe, “Bulu ḥonósú ḥatípú dada Elia ní.”

Akv é bεe, “Bulu ḥonósú ḥatípú dada amutə akv ní.”

16 Bréá Herode lónu asón ámu a, ḥeleblí ḥbée, “Yohane amóó nəha bətın amu látsínkí tsú afúlito.” **17-18** Herode léha bekítá Yohane, wá mu ikan, pú mu wá obu. Tsúfē oletsiá bláa Herode ḥbée, mbla məha ḥkpa ání obétsiá mu pio Filipo mu ka Herodia amóó otsia amu.

19 Mú su Herodia lóhɔ́ Yohane asón wá iwi. Ḫlobwe agywüin ání ḥbómə mu, támē ḥometálí, tsúfē Herode méhá mu ḥkpa. **20** Herode yin ání Yohane asón da ḥkpa, ogyi ḥha wankihé. Mú su olenya mu ifú, ḥlekí muṣu wankláán ání tətə móobwe mu. Ibu móntá Yohane asón blíhé tehan Herode, támē otekle mó nu.

21 Tóá Herodia dédunká léba ha mu. Ḫke ḥkvá Herode dé mu ḥkwílké gyí a, ḥlətswi ḥpónó, tí ahande pú isá akopú dəhen pú Galileafə ahande ba ató ámu

ogyíkpá. ²² Bréá Herodia mu bi tsíhé lóbowie əbuntə tsa a, ilowa Herode mua ahande amu fée ansigyí. Herode lébláa mu əbée, “Fite mí tógyítáá füdeklé, néha fú.” ²³ Inu əleka ntam há mu əbée, “Néha fú tótogyítáá fefitá mí. Ní igyi mí iwíe ogyíkpá ifun kóráá.”

²⁴ Otsibi amu lédalı yéfité mu yin əbée, “Ntə nfíté?”

Mu yin lébláa mu əbée, “Fite Asú Əbəpú Yohane nwun.”

²⁵ Əsasú otsibi amu léba bəbláa Herode əbée, “Ndekléá füpú Asú Əbəpú Yohane nwun dinka ilínsú ha mí sésééséi.”

²⁶ Asún ámu léhié han owíe amu, táme mu ntam amúú əleka, pó ahá ámuú bubu inu ámu su á, omekleá əbátvn ntam amu. ²⁷ Inuñu ələwa mu ahá ətínpu əbée, oyétin Yohane nwun ba mu. Əloyo yétin Yohane nwun obu ədikpá inu. ²⁸ Múú ələpu nwun ámu dínká ilínsú ba otsibi amu, mu é ələpuyáa mu yin Herodia. ²⁹ Bréá Yohane akasípú bonu asún ánfí á, bəba botsu mu satin yópulá.

Ahá Mpím-nu Atogyihe Ha

(Mateo 14:13-21; Luka 9:10-17; Yohane 6:1-14)

³⁰ Yesu sumbí ayəpú ámu beyinkí bá bəbláa mu atáá bayóbwé pú múa bayósuná fée. ³¹ Mú əma a, ahá buña amú wá alu, bu menyá əkpa gyi ató kóráá. Mú su əlebláa amú əbée, “Mlíha ayə itsétó fléén, ayeda əkpónó.” ³² Inu bowie əklvntə, pú əkpa bøyó itsétó ətineku.

³³ Táme ahá tsətsəətsə bowun amú, bí ətínéá bøyó. Mú su botsu awúlu ámu féeésú, tsíí əsrú gyankpá yówie ətíné ámuú Yesu aná bøyó ámu. ³⁴ Bréá Yesu lékplí dálı əklvn amvtə, wun ədəm kpənkpəənkpənti ámu a, amú asún ləwa mu nwé,

tsúfē bvgyi fē akúfa ání buma əkpapó. Mú sv olosuná amú ató tsotsaotsa. ³⁵ Owí ləpən a, akasípó amu bεba mu wá bεbláa mu bεe, “Itsétó nfí gyí, owí é latá. ³⁶ Ha amú abvyo nkuda múa awúlu ání ıbu bomlí nfí ası yodunká təku gyi.”

³⁷ Támē Yesu lélé mó ənó əbée, “Mlidunka ató ha amú abvgyi.”

Múv bεfité mu bεe, “Abétalí nyá sika* hə ató há ahá ánfí fée bégyi?”

³⁸ Yesu léfité amú əbée, “Bodobodo apin afını mlıbu? Mlıy়o amlyek!”

Beyinkí bεbláa mu bεe, “Bodobodo apin anu pú ntsutso iye bwáhé anyo bv ınv.”

³⁹ Yesu lébláa amú əbée, “Mliha amú abvtsiatsia ıfá bəbwε amvsu.” ⁴⁰ Betsiá ası akúsú-akúsú, akv lafa (100), akv é aduenu (50). ⁴¹ Inv olotsu bodobodo anu pú ntsutso iye bwáhé anyo ámu. Múv olotsu ansí fúá kı əsüsú, əleda Bulu ıpán. Inv olebiabía bodobodo amu há mu akasípó amu əbée, bvyée ha amú. Oleye iye bwáhé anyo ámu é há amú, bəphá ahá ámu. ⁴² Amú fée begyi mwε sian. ⁴³ Akasípó amu bətəsí bodobodo múa iye sianhə amu a, ılbəvlá alakpá dýanyo. ⁴⁴ Ayin ání begyi ató ámu nkule bvgyi mpím-nu (5,000).

Opvsu Natí

(Mateo 14:22-33; Yohane 6:15-21)

⁴⁵ Benya gyi ató ámu tá ali, Yesu lébláa akasípó amu əbée, buwíe əkluntə abvgyankpa fa ɔpv amu yó Betsaida wúluto. Mu mó olesin əma sí ədəm amu əkpa. ⁴⁶ Bréá olesi amú əkpa tá á, ələdu yó bvsu

* **6:37** Sika ánfí igyi sika futútú lafa-anyo (200), igyi əha nkε lafa-anyo (200) ıkəká.

yóbə mpá!. ⁴⁷ Bréá owí leta, əklvn amv lawié ntsu nsiné á, ilesi Yesu nkule ibu ámvsu. ⁴⁸ Inv olowun ání əklvn amv plá de ənlín wa wá akasípú amv, tsúfē afú kpənkənti detsvun fia amó. Bakə-bakə a, Yesu lénatí ntsu ámvsu ayabitə buo amú, odekłé ətsvun amósú. ⁴⁹ Támə bréá bowun mv a, buki bəe, fúli ogyi. Mú sv bəsvrā okitikítı. ⁵⁰ Opúni letsíi amú fée.

Támə ələwa əsa bláa amú əbée, “Mlíwa klvn. Míní. Mlímánya ifú.” ⁵¹ Mívú ələdu wié əklvn amvtə, afú ámu leka itin á. Asón ánfí lówa amú wánwan. ⁵² Amó klvntə-odwin sv bvməkónyá nú bodobodo iwi asón ámu ası.

*Genesaretə Aləpv Tsa
(Mateo 14:34-36)*

⁵³ Yesu mva amónyə bəfa əpv amv yési Genesaret otsubúnə, bəwa əfē kítá əklvn amv. ⁵⁴ Benya kplí dálı əklvn amvtə alí ahá bowun Yesu, bí mv ətsáwvle pé. ⁵⁵ Mú sv bəsrí yótsu amú aləpv súrá akpasu, tsú ntíné-ntíné bətu mv inv. ⁵⁶ Ətínegyítítínéá Yesu lóyo, igyi wúlutsə ntée akuda ó á, bəpv amú aləpv bətsví brənvsu, kókóli mv bəe, əhá aləpv amv abəpv ibi da mv atadıe ədanó kpán. Amóá bəpv ibi da mó fée benya ıletsá.

7

*Atitifə Amándíé
(Mateo 15:1-9)*

¹ Farisifə pó Mose mbla asunápó akv botsu Yerusalem ba befia Yesu wá. ² Mívú bowun ání mv akasípú amv akv bvməfwı ibi amándíé əkpasu asa bvdə ató gyí.

³ (Tsúfē Yudafə, titriu Farisifə bvməkúsí amú anáin amándíétó. Mú sv ní bvməkúfwı ibi amándíé

əkpasu á, bvtamagyí ató. ⁴ Alí kén ní bvməkgyúra iwlí á, bvtamagyí tóá bəpütsúa bíású ba ní. Amándié bámbá ku aná é bu inu, bvtráa bvde mító tsú nwé níuu ntsu, nló pú nlanka iwlí.)

⁵ Mú sv amúa Mose mbla asunápó bəfité Yesu bəe, “Ntogyi só fú akasípó amú bvtamagyí aní anáin amándíésú, bvməfwí ibí amándié əkpasu asa abvgyi ató?”

⁶ Yesu léle mý ənó əbée, “Oñokwali Bulu ənósú ətjípó Yesaia léblí tswí tsú mlí apinabwəbí abwəpú ánfí iwlí əbée,

‘Ahá ánfí bvdepu amú ənó bú mí,
támē amú kluñ bv ifó mí wá.

⁷ Kpaalí bvde mí sum,
tsúfé basí Bulu mbla tswí,
yó bvde anyánkpúsa mbla suná.’

⁸ “Mhlasi Bulu mbla ámu tswí, mlidé mlí anáin amándiéta.”

⁹ Inu olébláa amú əbée, “Mlapina si Bulu mbla ámu tswí nyánsatə, méní mlégyi mlí onutó amándíésú. ¹⁰ Tsúfé Mose lówanlín wá Bulu mbla ámuñ əbée, ‘Bu fú sí muva fú yin.’ Olétrá wanlín əbée, ‘Ní əku léblí asukpan tsú mu si ntéé mu yin iwlí á, bvməo mu.’ ¹¹ Támē mlí mó mliaa, əha əbétalí bláa mu si ntéé mu yin əbée, ‘Tóá tekí nópvhá fú á, napóbwé Koban.’* ¹² Mllahá ahá bvmédé tóto bwé há amú akwípó. ¹³ Mlí anáin amándié sv mlitráa mlumédé Bulu mbłasú gyí. Ntobí tsətsəotsə é bu inuá mlitráa mlidébwé tsia ínítə.”

Tóá Itəkpší Əha Bulu Ansító (Mateo 15:10-20)

* **7:11** Koban ası gyí, napókié Bulu.

14 Yesu létrá tı ɔdəm amu ba mu iwi wá, ɔlebláa amú ɔbée, “Mlı fée mliyaa asu amlinu íni ası! **15-16** Megyi táha tegyi tókpóí mu Bulu ansító. Mboún muvá itedáli tsu mu ɔnó.[†]”

17 Bréá ɔlenatí sí ɔdəm amu yó wóyító a, mu akasípó amu bẽfíté mu yébi anfi ası. **18** ɔlele mó ɔnó ɔbée, “Mlı é mlitamanú asón ası? Mluméyín ání táha itowié ɔha ɔnó tamakpóí mu Bulu ansító? **19** Tsúfē megyi mu klvntó itowié, mboún mu iputó itowié, ɔtayéle mó wá ɔkpvntó.” (Yesu léle mó tó pósúná ání atogyihé kugyíku iwi letin.)

20 Inu ɔlebláa amú ɔbée, “Táha itedáli tsu ɔha klvntó tókpóí mu Bulu ansító. **21** Tsúfē ɔha klvntó ágywun laláhe kugyíku tédáli tsu. Mótahá mu ɔtowá atı muva ayin asón, otowí atá, ɔtəmó ɔha, ɔtətó mbua, **22** ɔtowá ɔnsıpę, ɔtəbwé lalahé, ɔtemlé ahá, ɔtowá hakpan, ɔtowá olu, otetsii ɔha, ototsú iwi, ɔtəbwé mimlála. **23** ɔha klvntó, atá laláhe anfi fée itedáli tsu. Mótókpóí mu nı.”

*Otsı Okvá Omegyi Yudayin Hogyi
(Mateo 15:21-28)*

24 Yesu lénatí inu yó Tiro nsántó. ɔleyóswiú wóyí kvtó. Omedéklé ɔbée ahá bvbú ání maba inu, támę ɔmetalí ɔján mu iwi. **25** ɔjje lalahé bu ɔtsı ɔku mu bi tsihétó. Olenya nú Yesu nka ali, ɔləwa ɔsa beda akpawunu mu ayabito. **26** Griikiyintse ɔtsı ánfı gyí. Bəkwí mu Siro Foenike ɔsvlósv. Olokokóli Yesu ɔbée, ogyáa ɔjje lalahé amu le mu bi ámvto. **27** Támę Yesu lébláa mu ɔbée, “Ha nyebí ámu abvmwé asa, tsúfē ima aleá fóswiú nyebí atogyihé pohá akíai.”

[†] **7:15-16** Mótó yée 16 bu nwolú dada amu akvto: ɔhagyıha ání ɔbu asu, onúu!

28 Ətsi ámu lélé mu ənó əbée, “Owíé, ibu móntó alı, támę akiaı ánı buda əpónú ámu ası é bułegyi nyebi atogyihé mpupubia itekpákpa bun amú əpúnásı.”

29 Múv Yesu lébláa mu əbée, “Fabí lé mu ənó. Mú svatı, ənje laláhe amu ladálı fú bí tsíhé ámvtó.”

30 Bréá ətsi ámu lýyó wóyító a, olowun ánı ənje laláhe amu ladálı mu bi ámvtó, alası əda mpásó.

Yesu Létsa Isvtín Okvá Otamatói Wankláán

31 Yesu lénatı Tiro inu yó Sidon yó bomlı kplí ba Dekapoli‡ awúlu amu nsántı asa əleladú yó Galilea əpu ənó. **32** Bəpv isvtín əkvı ba mu, otamatálı tóı wankláán. Bokokóli mu bée, əpúv ibi dinka mvsu. **33** Múv əlekpa oyin ámu ya ifóntó, pú mu asrebi wá oyin ámu asvtó, olotu atsvnó dínká mu osrebisu, pódá oyin ámu ədandusu. **34** Inu olotsu ansı fóá ki əsüsü, lén ənje fú. Múv əleblí əbée, “Hefata.” Hebri əblító. Mú ası gyí, “Finki.”

35 Invnu mu asu lefinkí, mu ədandu é lesankí, əlotıı wankláán. **36** Múv Yesu léda ahá ámu əlá kpákpaákpa əbée, bvmábláa əhaa. Támę tsé dívúdvúdúá əleda amú əlá á, alı kén beda asón ámu əkan ni. **37** Əná lehie bwíe amó, bəblí bée, “Alabwé tógyító wankláán. Alahá asvtín bude asón nu, amúmu é bvdetóı.”

8

Ahá Mpím-na Atogyihé Ha (Mateo 15:32-39)

1 Nke ámvtó á, ədəm kpənkpənkpəntı bətrá befia Yesu wá. Amó atogyihé leta. Mú sv Yesu léti mu akasípó, bláa amú əbée, **2** “Ahá ánfı asón de mí nwę wa. Nde eke sáásı əpá bvbuo mi. Bvtráa bvmá tətəá

‡ **7:31** Dekapoli ası gyí awúlu du.

bégyi. ³ Ní nehá amú bəpú akún nátí bəyó wóyí á, ansító béyébi amú əkpatə, tsúfē amótó akv əkpa bv ifó.”

⁴ Múú akasípú amu bəfité mu bəe, “Nkónú abénya atogyihé há ahá ánfí fée bégyi mwé dimbí ánfisu.”

⁵ Yesu léfité amú əbée, “Bodobodo afini mlívuv?”

Bəle mu ənó bəe, “Asienó.”

⁶ Yesu léha ədəm amu betsiá əsvlútə. Múú olotsu bodobodo asienó ámu, dá Bulu ipán, olebiabía mító há akasípú amu beye mu há amú. ⁷ Bvbv ntsutso iye bwáhé kpalobi ku é. Yesu lóyulá móssú, əlopv mu é há akasípú amu, beye ha amú. ⁸ Amú fée begyi mwé. Akasípú amu bətəsí isianhē bvlá alakpá yilé asienó. ⁹ Ahá ámu bóbwe fé mpím-na (4,000), Yesu lézi amú əkpa. ¹⁰ Invnv muva mu akasípú bədu wíe əkluntə ba Dalmanutafə əsvlúsuv.

*Farisifə Bodunká Ofúla
(Mateo 12:38-42; 16:1-4)*

¹¹ Farisifə bonu ání Yesu laba inu, bəba bvdə mu asón fité. Bəbláa mu bəe, əbwéé osúna pusuna amú ání lélé otsú Bulu wá. ¹² Yesu lólvn ənjé fv. Múú əlefíté amú əbée, “Ntogyi sú mlı ndembə-abí mlidé osúna dunká amliwun? Mbláa mlı ənəkwali. Mmáəbwé osúna kuku súná mlı!”

¹³ Inu əlenatı sí amú, yó du wíe əkluntə, fá əpv amu yó mu əbin.

*Farisifə Pú Owie Herode Bodobodotu-afá
(Mateo 16:5-12)*

¹⁴ Yesu akasípú amu bvmekaín tsú bodobodo kítá. Ipin kvlé pé bu əklun amvtə. ¹⁵ Bréá bvdin ntsu ámu sv bəyó á, Yesu léda amú əlá əbée, “Mlkı wankláán Farisifə pú əmású ogyipú Herode bodobodotu-afásó.”

16 Akasípó amú b̄efitē aba b̄ee, “Bodobodo amúvú anumédé ámu sú ɔde asún ánfi blí lóó?”

17 Yesu lónu asún ání b̄udéblí. Múvú ɔlefíté amú ɔb̄ee, “Ntogyi sú mlidéblí mliaa, mlumédé bodobodo? Mú sú iklvnt̄ b̄u ml̄i odwin ml̄i é?

18 Ml̄i ansibi tamawun ató, ml̄i asv̄ é tamanú asún? Mlitamakáin asúnsú? **19** Bréá neye bodobodo apin anu ámu há ahá mpím-nu (5,000) á, isianh̄e alakpá afin̄i mlilótəsí?”

B̄ele mó ɔnó b̄ee, “Dúanyo.”

20 “Bodobodo apin asien̄ ámuvú neye ha ahá mpím-na ámu é mé, isianh̄e alakpá yilé afin̄i mlilótəsí?”

B̄ele mó ɔnó b̄ee, “Asien̄.”

21 Inv̄ Yesu léfité amú ɔb̄ee, “Imokúwánkí ml̄i k̄i?”

Ansibi Obwiepú Ḍkv Ansibi Bwií

22 Yesu mu akasípó b̄eba Betsaida wúluto. Aha akv̄ b̄ekpa ansibi obwiepú Ḍkv ba. Bobwií ipa há mu b̄ee, ɔpúv̄ ib̄i da mu, ɔtsa mu il̄o. **23** Yesu lékitá ansibi obwiepú ámu ib̄i, kpá mu dálí wúlu amvto. Inv̄ olotu atsvn̄o dínká oyin ámu ansibisv̄, p̄o ib̄i dínká mvs̄. Múvú ɔlefíté mu ɔb̄ee, “Fvde ató wúun?”

24 Ansibi obwiepú ámu lótsu nwun fúá k̄i, ɔleblí ɔb̄ee, “Nd̄e anyánkpúsa wúun, tám̄e bugyi f̄e nyí b̄una.”

25 Inv̄ Yesu létrá p̄o mu ib̄i dínká mu ansibisv̄. Oyin ámu lóbwíi ansibi k̄i a, mu ansibi lawá alé, ɔde tógyító wúun wankláán ngya. **26** Yesu léyinkía mu sisí wóyító ɔb̄ee, “Nat̄laa yo wóyí. Mátepí wíe wúlu amvto kóráá.”

Ḏhá Aní Yesu Gyí

(Mateo 16:13-20; Luka 9:18-21)

27 Yesu mua mu akasípó amu benatí inu boyó Kaesarea Filipi awúlusú. Bréá buna əkpató á, əlefíté amú əbée, “Ma ahá bée ngyi?”

28 Bele mú ənó bée, “Aku bée, fúgyí Asú Əbərpó Yohane. Aku bée, Bulu ənósú ətəípó Elia. Aku é bée, Bulu ənósú atəípó amvto əku.”

29 Móó əlefíté amú əbée, “Mlí é mé? Mlia mígyí ma?”

Petro lélé mú ənó əbée, “Fúgyí Kristo, (əhá ámúú Bulu ladá mu ofúli amu) ni.”

30 Inu əleda amú əlá əbée, “Mlumábláa əhaa mí iwi asón ánfti.”

Yesu Iwəsin Pó Mu Lowu Iwi Asýn Blí (Mateo 16:21-28; Luka 9:22-27)

31 Inu Yesu léfi ası əde asóntó le súná amú əbée, “Ilehián ání mí, Nyankpúsa-Mu-Bi ánfti néhie wun iwəsin tsatsaətsə. Yudafó ahandé, Bulu igyí ahapú dəhen pó Mose mbla asunápó fée bekíná mí bée, megyí mígyí Kristo amu. Bómə mí, támə Bulu əbelakúsúa mi tsú afúlitə nkensá əma.” **32** Əməpú asón ánfti ŋáin amú. Mó su Petro léti mu ya itsétó yéka mu itin əbée, əmáträ bí ali. **33** Inu əledamlí ki akasípó amu, ələkplón wa Petro əbée, “Satan, natı tei mísú! Megyí tóá Bulu dégywúín fudəgywúín, anyánkpúsa klé fudəgywúín.”

34 Inu əleti ədəm amu pó mu akasípó ba mu iwi wá. Móó əlebláa amú əbée, “Ní əku dékléá obóbuo mi á, osii tóá otekle bwe, otsu mu oyikpalihé bobuo mi.

35 Tsúfé ní əku lépri mu nkpa á, əbóhvúlú mu. Ní əku é lóhvúlú mu nkpa mía Bulu asun wankláán ámuvsu á, Bulu əbóhə mu nkpa. **36** Ní əku onyá əyítá atá fée, támə əhóli mu əkláa a, labi məmu iləwa há mu?

37 Ntée ntə əha əbétalí pútse mu nkpa? **38** Tsúfé ní əku

onyá mí atosunáhé péli ndemba-abí laláhéá badámlí ɔma há Bulu ansító á, mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfi é nénya mu péli bréá mía Bulu-abepu wánkíhé amu aniná mí Sí numnyamtó abá.”

9

¹ Yesu lóyo mu tóisv əbée, “Onokwali nde mlı bláa. Akv bvbv mlító nfi bvumóowu, yófun bréá bawun ání Bulu iwiegyí amu ina túmisv ibá.”

Yesu Iwitséé (Mateo 17:1-13; Luka 9:28-36)

² Nkensié ɔma a, Yesu lékpa Petro, Yakobo mua Yohane, mua amónyá bədu yó ibv kvsu amú nkule. Inu Yesu létse amú ansító. ³ Mu atadie ledamlí futútúútú, ide ogyá kpa. Tətə ma ɔsvlúv anfisvá ibétalí bwé mó ibófuli alı. ⁴ Inu Elia mua Mose bəle iwi ɔwan, amúa Yesu bvdetóí. ⁵ Móó Petro lébláa Yesu əbée, “Osunápú, ibv aléá abétsiá nfi. Ha ada abú asa. Fú klé kvlé, Mose klé kvlé, Elia é klé kvlé.” ⁶ Ifú lehié kítá Petro mua mu aba ámu dvbi. Mó sv omowun asún ání əblú.

⁷ Inu agyinde ku lobobun amúsú, ɔmę ku ledalı tsu móntó əbée, “Oni gyí mí Bí ɔdwəpü ní! Mliyaa asu amlinu mu asón!” ⁸ Inu belakı, támę bvmetrá wun ɔhaa dvn Yesu nkule.

⁹ Bréá bvdé ibv amú kplí á, Yesu léda amú olá əbée, “Mábláa ɔhaa tá bayówun, yófun ekeá Bulu əbókvusúa mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfi tsú afúlitó.”

¹⁰ Asún ánfi lesin amú nwuntó, betsiá fíté aba bęe, “Kvsú tsú afúlitó ánfi ası mé?” ¹¹ Inu bəfité Yesu bęe, “Ntogyi só Mose mbla asunápú amu bęe, illehián ání Elia obéyinkí bá asa Kristo amu əbéba?”

¹² Əlele mó ɔnó əbée, “Onokwali igyi, ání Elia obégyankpá bá bəla tógyító yái wankláán. Mó

ntogyi sú Bulu asun wanlínhé amu kén léblí tsú mí iwi əbée, mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfi néhié wun ipian, ahá bósüpáa mi? ¹³ Ndé mlí bláa mbée, Elia layínkí bá dodo. Ahá bəbwé mu alia budeklé, fé alia bəwanlín wá Bulu asón ámvtó.”

*Ilə Dídahe Əlopú Tsa
(Mateo 17:14-21; Luka 9:37-43a)*

¹⁴ Bréá beyinkí bowie akasípú atráhē amu wá á, bowun ání ədəm kpənkpəənkəpənti bafia bomlí amú, Mose mbla asunápú akv bude akasípú amu nwéen gyí. ¹⁵ Bréá ədəm amu bowun Yesu a, iləwa amú wánwan, besrí yéfia mu, há mu aye. ¹⁶ Yesu léfité mu akasípú amu əbée, “Amansu mlia amányo mlidébití?”

¹⁷ Ədəm amvtó oku lélé mó ənó əbée, “Osunápú, nekpa mí bí yínhé ba fu mbée afutsa mu ilə. Əjə laláhē lahá ətamatői. ¹⁸ Brégyibréá ənjə laláhē amu iha musu á, itəwúsu mu, fin mu dá əsvlító. Mu ənó təbwé afu, ətəwí ayín, ətesínsin. Nebláa fó akasípú mbée, buagyáa ənjé ámu le mvətə ha mi, támə bumentalí.”

¹⁹ Yesu lébláa amú əbée, “Ndəmba-abía mlímá hógyi, alí nétsiá mlí wá yó ní? Yófún əmenke nnyá klvn ha mlí? Mlikpa kebi ámu ba mi!” ²⁰ Bekpa kebi ámu ba Yesu.

Əjə laláhē amu lénya wun Yesu alı, iləwusúv kebi ámu fin mu dá. Odemináa, mu ənó é ıde afu. ²¹ Yesu léfité obí mu si ámu əbée, “Tsú bré məmvətə ilə ánfi lefi ası?”

Oləle mó ənó əbée, “Tsú mu nyebito əpá. ²² Itətswí mu wá ogyá múa ntsu aná féeító, itekleá ibómə mu, támə ní fétalí bwé təku tsú mó iwi á, wun anı nwə afugyi anı bvalə.”

23 Yesu lēfité mu əbēe, “Blí fvde fεε, ní nétalí? Tógyító lopon ha ohógyipu.”

24 Inv obí mu si ámu lókplun blí əbēe, “Nohogyi, támē mí hógyi mətsó. Gyi mi buale, mí hógyi imoní!”

25 Bréá Yesu lówun ání ədəm amu buträa bvsri bəbá á, əlkplón wa əŋe laláhe amu əbēe, “Fú ədandubbiabía móa isutín əŋe, dalí kebi ámvtó. Mátrá wie mvtó ekekeeké!”

26 Əŋe laláhe amu lósvrá okitiktí kúklukvú, ilétrá wosuvu mu nyányányányáa, ileydalí mvtó. Əŋé leta mu. Mú sv ahá ámvtó akv bəblí bεe, “Alawú.”

27 Támē Yesu lékitá mu ibi tsú mu fvá, əlkvusú líi.

28 Mú əma, bréá Yesu mva mu akasípú amu nkule bvbv wóyító a, bəfité mu bεe, “Ntogyi sú ani mó animétalí gya əŋe laláhe amu dálí kebi ámvtó?”

29 Múv əlebláa amó əbēe, “Ini odu mó á, nkéti mpái* pé mléatalí púgya mó.”

Yesu Lowu Iwi Asón Blí Otse Nyəosi (Mateo 17:22-23; Luka 9:43b-45)

30 Bréá Yesu mva mu akasípú amu benatí inv á, bətsvn Galilea əsvlúsuv, támē Yesu mékléá əhaa əbú ətínéá mvbv. **31** Tsúfē əde akasípú amu ató suná əbēe, “Béle mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí há adón bómó mí, támē Bulu əbelakósúa mi eke sáásí.”

32 Akasípú amu bvmoru mó asi, ifú é de amó ání bəfité mu.

Ma Əbəbwə Əhande? (Mateo 18:1-5; Luka 9:46-48)

33 Beba Kapernaum wúluto. Bréá bowie wóyító á, Yesu lēfité amó əbēe, “Ntó nwéen mlidégyí əkpats?”

* **9:29** Mpái móa ənáklí bu nwulú dada amu akvto.

34 Bekpa ənó bun mósú, tsúfē ihande bvdéprú.
35 Yesu létsiá ası, əleti akasípó dúanyo ámu, əlebláa amú əbée, “Ní mlitə əku dékléá əbóbwé mlı nkápá ogyápú a, əbwéé mu iwi əma ogyápú pú mlı fée osúmpó.” **36** Inu əlekpa kebi əku beli amú ansítá, látá mu pútá, əlebláa amú əbée, **37** “Ohagyíha ání ələhə kebiá ogyi alı mí dátó lahə mi. Ohagyíha ání əhə mi á, megyí mí ələhə, mboún əhá ámúvú ələwa mi amu.”

*Anı Obúopv
(Luka 9:49-50)*

38 Yohane lébláa Yesu əbée, “Osunápú, anılówun oyin əku dépu fó dá gya əŋe laláhe, anıléka mu tin, tsúfē əma anıt.”

39 Támē Yesu lébláa amú əbée, “Mlímáka mu itin! Tsúfē əhaa má inuá əbóbwé ofúla mí dátó, láblí mí iwi asvn laláhe. **40** Tsúfē əhá ání əməkvsú líi anısv buo ani. **41** Ənəkwali nde mlı bláa mbée, ní əku əhá mlı ntsu-owebi mlonu, mí dá ání idın mlısv su á, əmőəhvlii mu ipán.

*Əha Kpa Wá Lakpantö
(Mateo 18:6-9; Luka 17:1-2)*

42 “Ní əku léha ahá ánfı bvməkúdan mísú hógyitə ánfıtə əku lóbwé lakpan á, ní beda nfúókwəbu síán mu əmetə, tswi mu wá əpvtə pó á, ibu alé dvn.

43-44 Ní fó ibi kule téhá fútəbwé lakpan á, ka mó le!

Ibu aléá fópu ibi kule nyá nkpa ání itamatá, dvn ání fópu ibi anyo wíe isubítí ogyá ání itamaduntə.†

45-46 Ní fó yabi kule téhá fútəbwé lakpan á, ka mó tswi tsalifwi! Ibu aléá fópu yabi kule nyá nkpa ání itamatá, dvn ání fópu ayabi anyo wíe isubítí

† **9:43-44** Mótó yée 44 múa 46 belian 48, támē ıma nwvló dada amu akvto.

ogyá ání itamadunto.‡ 47 Ní fú nsíbi téhá fútobwé lakpan á, loti mó le. Ibu aléá fópu nsibi kule wíé Bulu iwíegyí ámvtó, dvn ání fópu ansibi anyo wíé ısubití ogyá ání itamadunto. 48 Ótínéá ınu anyambi butamawú, ınu ogyá é itamadun.

49 “Tsúfé bópu ogyá tñ shagyíøha iwi, fé alia butobpó nfólı tñ afodie iwi.

50 “Nfólı bu ɔdwε, táme ní itá ɔdwε á, ntó bélápúwá mó ɔdwε?

“Mlíha ɔdwε itsia mlító fé nfólı, iwilwii itsia mlia mlí aba nsiné.”

10

Ókákind Iwi Atosundáhé (Mateo 19:1-12; Luka 16:18)

1 Yesu lókvósó tsú ınu yó Yudea ɔmátj, Yordan ntsu ɔbın. Ódəm bétrá befia bomlí mu, ɔletrá suná amú atá fé alia ɔtobwé yáí.

2 Farisifó akv beba mu wá, budekléá bósó mu kí. Mú su befté mu beee, “Aní Mbla leha ɔkpa ání oyin ɔbétalí kíná mu ka?”

3 Yesu léfité amú ɔbée, “Nkálí aní náin Mose lówa mbla há mlí?”

4 Bele mu ɔnó beee, “Mose leha ɔkpa ání oyin ɔwánlin ɔkákiná ɔwóló pukina mu ka.”

5 Yesu lébláa amú ɔbée, “Mlí klvntó-odwin sú Mose lówanlín mbla ánfí há mlí. 6 Tsú bréá Bulu léle ɔyí á, ɔtsı múa oyin ɔləbwε. 7 Inı su oyin obótı si mu si múa mu yin yémantá mu kasu, 8 amú abanyó bóbwε ɔyvlúv kule ni. Bvtráa bvmegyí abanyó, mbouún babwé ɔbakóle. 9 Inı su ahá ání Bulu labwé amú ikvle a, ɔhaa mámaín amú abasv.”

‡ 9:45-46 Mótó yée 44 múa 46 belian 48, táme ıma nwvló dada amú akvto.

10 Bréá beyinkí ba wóyító a, Yesu akasípú amu bétrá fité mu asón tsú asón ánfí iwlí. **11** Yesu lébláa amú əbée, “Ní oyin okíná mu ka láyétsiá ətsí bámbá á, alatá mbua. **12** Alí kén ní ətsí okíná mu kulu láyétsiá oyin bámbá á, alatá mbua ní.”

Nyebí Yula

(*Mateo 19:13-15; Luka 18:15-17*)

13 Aha akv békpa nyebí ba Yesu bée, əpóv ibí dinka amúsú, támē mu akasípú amu bəwa iyin wá amú. **14** Bréá Yesu lówun a, əbló lekitá mu. Móó əlebláa akasípú amu əbée, “Mlíha nyebí ámu əkpa abuba mí wá. Mlímátin amú əkpa, tsúfé ahá ánfí odu bú Bulu iwíegyí ámu ní. **15** Ənəkwali nde mlí bláa. Əhá ání əməhə Bulu iwíegyí amu fé kebi á, omóowie mójtó.” **16** Móó əlelatá amú pútá, pú ibí díndínka amúsú, oloyulá amú á.

Atonyahé Iwlí Atosundahé

(*Mateo 19:16-30; Luka 18:18-30*)

17 Bréá Yesu lópu əkpa əyó á, oyin əkv lésrí ba beda akpawunu mu ayabitá fité mu əbée, “Osunápú yilé, ntó nòbwə asa nénya nkpa ání itamatá?”

18 Yesu léfité mu əbée, “Ntogyi sú fvde mí tı əha yilé? Əhaa mégyí əha yilé, nkéti Bulu nkule. **19** Yéé fuyin Bulu mbla ámu dodo? Əbée, mámə əha, mátə mbua, máwi atá, máka asón dínká fú bású, másisii əha, bu fú sí muva fú yín.”

20 Oyin ámu lébláa mu əbée, “Osunápú, tsú mí nyebitá əpá nde ínlí féeésú gyí.”

21 Yesu léki mu díín, mu asón lówa mu ədwə. Móó əlebláa mu əbée, “Ilasí tokukuleá fóbwə. Yéé fó iwlísu ató féeé, afuye kóba amu ha ahiánfó, méní fénya siadie əsúsú. Fəbwé mu tá á, ba afubobuo mi.”

22 Bréá oyin ámu lónu asón ánfi á, iwi lowu mu. Mú su əlenatí díín, tsúfē əhíé əbu ató.

23 Yesu lékí bomlí, əlebláa mu akasípú amu əbée, “Ibhíe wá ənlín asa iwi onyapú obówie Bulu iwíegyi ámvtó!”

24 Bréá akasípú amu bonu asón ánfi á, ənó lobwie amú. Táme Yesu lélabláa amú əbée, “Mí abí, Bulu iwíegyi ámvtó wie ibhéhie wá ənlín! **25** Iləpən ha kpósó ání əbátsun əbín-ató əbáttó, dún ání iwi onyapú obówie Bulu iwíegyi ámvtó.”

26 Asón ánfi leha ənó lehíe bwíe amú. Mú su bəfité aba bée, “Mómó ma mée Bulu əbáhə nkpa?”

27 Yesu lékí amú díín, əlebláa amú əbée, “Tóá ıdvn nyankpúsa bwé mədón Bulu, tsúfē Bulu mó tetálí bwé tógyító.”

28 Móó Petro lébláa mu əbée, “Yéé aní mó anulasí tógyító tswi bobuo fu o!”

29 Yesu lébláa mu əbée, “Ənəkwali nde mlı bláa. Əhagyísha ání olesi mu wóyí, mu apíó, mu si mua mu yin, mu abí ntée mu əsvlúv əmagyáa, mía mí asón wankláán ámu su á, **30** əbelanyá mu wóyí, mu apíó, mu ayín, mu abí pú mu agyapadie ámu odu tsé lafa séi. Bédinká mvsu é séi, táme obénya nkpa ání itamatá bré ámuwá ibá ámvtó. **31** Táme agyankpapu tsotsətsə béba bemlí amapu, amapu é béba bemlí agyankpapu.”

*Yesu Lowu Iwi Asón Blí Otse Saasi
(Mateo 20:17-19; Luka 18:31-34)*

32 Yesu mua mu akasípú amu bəpu əkpa bəyó Yerusalem wúluto, Yesu gyánkpá. Iləwa amú wánwan, ifú lekitá ahá ámuwá bubuo amú ámu. Móó əlekpa akasípú dúanyá ámu ya itsétó, əletrá bláa amú tóá ibéba mvsu. **33** Əbée, “Mlınu! Ní awié

Yerusalem a, bélé mí, Nyankpusa-Mv-Bi ánfi há Bulu igyi ahapú dhen pú Mose mbla asunápú. Béha mí lowu ipón, pú mí wá ahá ání bumegyí Yudafó ibitó. ³⁴ Bóbwé mí ahinlá, tú atsunó wólí mí, nwén mí mpli, mó mí, támē eke sáásí a, Bulu sjókvusá mi tsú afúlito.

*Ohande Osúm Mv ABA
(Mateo 20:20-28)*

³⁵ Sebedeo abí Yakobo mva Yohane bokpukpé mantáa Yesu bláa mu bee, “Osunápú, anidékléá fwbwéé tóku ha ani.”

³⁶ Móó Yesu léfité amó obéé, “Ntó mlidéklé mluaa mbwéé ha mli?”

³⁷ Bebláa mu bee, “Ha anító okule otsia fú gyopisú, okule é otsia fú binasú bréá Bulu ówá fú numnyam.”

³⁸ Támē Yesu lébláa amó obéé, “Mlémeyín táá mlidékulí! Mlétalí wun iwiásin ámúú nebá bowun amu, ntéé mlétalí wú lowu ámúú nówu ámu?”*

³⁹ Bele mu oná bee, “Ee abétalí.”

Móó olébláa amó obéé, “Mlówun iwiásin ámúú nebá bowun amu, wú lowu ámúú nówu ámu é, ⁴⁰ támē mma túmi ání néle ohá ání obétsiá mí gyopí ntéé binasú. Ali otsiákpá anfi mó ida gyo ahá ámúú Bulu lalá inu yáí há ámu.”

⁴¹ Bréá akasípó idú atráhe amu bonu asón ánfi á, Yakobo mva Yohane iwi lówa amó oblo. ⁴² Yesu léti amó fée ba mu iwi wá, olébláa amó obéé, “Mluyín ání ahá ání butobú amúá bugyi omátófósú agyípó butehié amó ahá, amó ahande é butenyá túmi amúsú. ⁴³ Támē mlito mó á, umába ali. Ohá ání odekléá obóbwé mlito obande obwéé mli fée okpábi.

* **10:38** Mlétalí wun iwiásin ... wú lowu ámúú nówu ámu? Ntéé Mlétalí nu ntá neba bonu ntéé há bóbó mli asú ámúú nebá bóbó ámu?

44 Ní mlitó oku é dékléá əbóbwé mlı nkpa ogyápü a, əbwéé mlı fée əkpábi. **45** Tsúfé mí, Nyankpusa-Mv-Bi ánfí é mméba mbéé, bvsúm mí. Ahá osúmkpá neba, ampu mí nkpa hó ahá tsotsaotsa nkpa.”

*Ansibi Obwiepú Okv Ilø Tsa
(Mateo 20:29-34; Luka 18:35-43)*

46 Boyowie Yeriko wúluto. Bréá muva mu akasípó pú ədám kpənkpaənkpaənti ámúv bvbuo mu amu bvdeðalı nv á, bowun Timeo mu bi Bartimeo. Mu ansíbi labwié, otsie əkpato əde ató kvlí. **47** Bréá olonu ání Yesu Nasaretyin amu détsúvn a, ələwa kplón bi əbée, “Ani Wié Dawid mu na Yesu, wun mi nwé!”

48 Amótó ahá tsotsaotsa bokplón wa mu bée, əkpá ənó bun, támē mu mū əlelakplón dvn alı əbée, “Ani Wié Dawid mu na, wun mi nwé!”

49 Yesu lézi lí, əlebláa amú əbée, “Mlití mu ha mi.”

Bokpolí ansibi obwiepú ámu, bəbláa mu bée, “Fó kluñ idí fó ası, afvkvsu ba. Əde fó tu!”

50 Inv oyin ámu lótswi mu əsúsú atadíe tsálífwí, wáan kvsó ba Yesu wá.

51 Yesu lëfité mu əbée, “Ntə fvdeklé fée mbwéé ha fv?”

Inv ansibi obwiepú ámu lébláa mu əbée, “Os-unápú, ha mí anwun ató!”

52 Inv Yesu lébláa mu əbée, “Nati, fó hógyi latsá fó ilø.”

Invnu mu ansíbi lobwií, əlekplá buo Yesu.

11

*Bəhə Yesu Fé Owie Yerusalem
(Mateo 21:1-11; Luka 19:28-40; Yohane 12:12-19)*

¹ Bréá bowie Betfage múa Betania, awúlu ání ibu Nfɔ-nyíbu ámu* asi, batá Yerusalem wie tá á, ələwa mu akasípó abanyó gyankpá. ² Obéε, “Mliyɔ wúlu anfí ida mlı ansító ánfító. Ní mlowié wúlu amu ənó á, mlówun afrímú kanáhe əku da əfétó, əhaa mókútsiá mvsu kí. Mlsankí mu, amlıkpa mu ba mi. ³ Ní əku əftíté mlı obéε, ‘Ntogyi sú mlidé mu sankí?’ á, mlıbla mu mlıaa, ‘Áni Wíe dé mu hián. Obéyinkia mu ba séi.’ ”

⁴ Bøyø á, bøyøtu afrímú ibí ámu da əfétó wóyí ámu ənó əkpabáí. ⁵ Bréá buðe mu sankí á, aha akvá bulí inu befité amú bεε, “Ntogyi sú mlidé afrímú ibí ámu sankí.”

⁶ Belə mu ənó alı ámúú Yesu lébláa amú ámu péréépé. Besi amú; akasípó amu besankí mu. ⁷ Bekpa afrímú ibí ámu ba Yesu. Bεyaí amú atati dínká mvsu, əlodø bian mvsu. ⁸ Amútó ahá tsətsəətsə bεyaí amú atati tswi əkpato, akv é bebiabía afitáa bunbun əkpa ámu. ⁹ Ahá ámúú bugya Yesu nkpa múa əma amu bəsvrā okitikíti bεε, “Hosiána! Bulu oyúla əhá ánfí əbá aní Wíe dátó ánfí! ¹⁰ Bulu oyúla aní náin Dawid iwíegyi ámuú ibá ámu! Hosiána bu əsúsvúsú!”

¹¹ Bréá Yesu lówie Yerusalem a, əløyø Bulu ətswékpa, ələwa ansí kí tógyító wunsinésú inu wan-kláán. Owí lapøn. Mó su múa mu akasípó dúanyø ámu beyinkí yó Betania wúluto.

Pəntə Oyí Lwú (Mateo 21:18-19)

¹² Oyí kehé bréá beyinkí tsú Betania bəbá á, akón dε Yesu. ¹³ Olowun pəntə kvá ılahié pó sí sí, ilú

* **11:1** Nfɔ-nyíbu igyi obubwí kvá ibu mantáa Yerusalem, bvtetí mó Olifbv.

mantáa əkpa. Ələyə yéki bęe obénya ku mójtó. Támē olowie mó ası á, afitáa sóón bu músú, tsúfę oyı ámu swiebí məkófun. **14** Inv əlebláa oyı ámu əbęe, “Tsú nde púa a, əhaa méetrá gyi fú abi swiehé.”

Mu akasípó amu é bonu asón ánfi.

Ibia Agyípó Gyáa Lε Bulu Ətswékpa Wunsinésü
(*Mateo 21:12-17; Luka 19:45-48; Yohane 2:13-22*)

15 Bréá bowie Yerusalem a, Yesu lóyo Bulu ətswékpa wunsinésü. Invnu ələwa ató afepó pú ató ahópu amu aná fée gyáa dalı inv bı. Olowuwúta kóba atsépu mpúnú dá, súnsúnki abródvma afepó mbiá dá. **16** Əmeha ató afepó əkvku əsvra mu ató fehé ka tsvn Ətswékpa wunsinésü inv kúráá. **17** Olosuná amu ató əbęe, “Bvñəwanlín wá Bulu asvn wanlínhé amutə bęe, ‘Béti mí ətswékpa bęe, əmá fée mpái əbəkpá?’ Támē mlilapú inv mlí awikplu ənjaínpá.”

18 Bréá Bulu igyí ahapó dəhen pú Mose mbla asunápó amu bonu tóá alabwé á, bodunká əkpa ání bótsvn músú mó mu. Benya ifú, tsúfę mu atosunáhé amu leha ənó lobwie ədəm amu.

19 Bréá owí ləpən a, Yesu mva mu akasípó bədalı wúlu amutə.

Hógyi Iwi Atosundahé
(*Mateo 21:20-22*)

20 Bréá bvdetsvvn nyankı a, bowun ání pəntə oyı ámu ilawú tsú mó əsv beyi ası. **21** Inv Petro lékaín asvn ání Yesu lébláa pəntə oyı ámu. Mívú əlebláa Yesu əbęe, “Osunápó, kı, pəntə oyı ámúvú fəlwú ámu ilawú!”

22 Yesu lébláa amu əbęe, “Mlıhə Bulu gyi.
23 Ənəkwali nde mlí bláa, əhagyıha ání əbəbláa ibu ánfi əbęe, ‘Púli yowie əpvtə’, omegyi nwéen mu

klvnto, olohogyi ání asón ámúvú mablí ámu ibéba mójtá á, ibópulí yó. ²⁴ Iní sv nde mlí bláa mbéé, tógyítóá mlék lí Bulu á, mlíhogyi ání mlilanyá mó dodo. Mlí ibí bédá mó. ²⁵⁻²⁶ Ní mlilíi mlidé mpái bo, oku asón bu mlí klvnto á, mlisi ohá ámu lakpan kie mó, méní mlí Sí ámúvú obu osósú ámu é obési mlí klé kíe mlí.[†]

*Yesu Túmi Iwi Asvn Fitéhé
(Mateo 21:23-27; Luka 20:1-8)*

²⁷ Yesu mu akasípú amu bétrá yinkí ba Yerusalem. Bréá onaodeki Bulu otswékpa wunsinésú inú á, Bulu igyí ahapú dehen, Mose mbla asunápú pú Yudafá ahande amu beba mó wá. ²⁸ Befité mu bée, “Túmi məmu fúdepubwé ntobi ánfi? Ma léha fú túmi ámu?”

²⁹ Yesu lélé mó onó obéé, “Nfíté mlí asvn kua kvlé. Ní mlelé mó onó há mí á, mí é nébláa mlí túmi oduá ndepubwé ntobi ánfi. ³⁰ Bulu wá Asú Obépó Yohane lénya túmi póbó ahá asú lóó, ntéé nyankpúsa? Mlbla mi!”

³¹ Amú wvlewvle bøyø asón ánfítø bée, “Ní ablí aniaa itsú Bulu wá á, obéfité aní obéé, mó ntoi-gyi sv mlmöhø mó gyi? ³² Ntéé ablúi aniaa itsú anyánkpúsa wá?” Táme bvde ahá ámu ifú nya, tsúfé amú fée bohogyi ání lélé Bulu onósú otóúpú onutó Yohane gyi. ³³ Mó sv bæle mó onó bée, “Ohwée! Aníméyín otinéá olenya mó túmi tsú.”

Múvú Yesu é lébláa amú obéé, “Múmú mí é mméébláa mlí túmi oduá ndepubwé ntobi ánfi.”

[†] **11:25-26** Mótó yée 26 bu nwvló dada amu akuto: Táme ní mlmésikíé ahá a, mlí Sí ámúvú obu osósú ámu é oméesikíé mlí.

12

***Apafo Laláhe Akv
(Mateo 21:33-46; Luka 20:9-19)***

¹ Yesu lówa amú asón bláa ayébito bı. ɔbée, “Oyin ɔku lídə wáin ndə. Olegyi ıban bómlí mó. Olokwi wáin amu onyimékpá, ələpwə obu fúahé ku há ndə ámu agyópu. Múv ələpu ndə ámu wá apafə ibito, olotu əkpa. ² Bréá wáin-abí ámu kpətibı ləfvn a, ələwa mu osúmpú apafə ámu wá ɔbée, ɔyóhə mu ogyíkpá ba mu. ³ Támə apafə ámu békítá mu, dá mu, gya mu sísi ibikpan. ⁴ Ndə mu wie amu létrá wa mu osúmpú nyəosí amú wá. Apafə ámu beda mu é, pílan mu nwuntə, súpa mu. ⁵ ɔlétrá lawá əbambá. Mu mó á, bəmə mu. Alí kén bəbwə atráhe é ní. Beda akv, mó akv é. ⁶ Ilesi mu onutó mu bi əkule péá ətamatsúlá muvsu. ɔki ɔbée, bóbu mu mó. Mú su ələwa mu é. ⁷ Támə apafə ámu bəblí bęe, ‘ɔni obégyi mu si ató ní. Mlíha amo mu, ménı ndə ámu ibémlí ani klé.’ ⁸ Mó su békítá mu, mó mó, tswi mu dálı ndə ámvto.

⁹ “Ekeá ndə mu wie amu əbá á, ntə mlilahogyi mlíaa əbóbwə apafə ánfi? ɔbéha bəmə amú. ɔbelapó ndə ámu wá apafə bámbá ibito. ¹⁰ Ntée mlímókúkla Bulu ason wanlínhé amu kí? Bəwanlín bęe, ‘Ibwi ámóó obu ayípu bekiná ámu lébemlí okonkísúbwi ní.

¹¹ Bulu lóbwə mó alı.
Ibwi wánwan.’ ”

¹² Inu Yudafə ámu bekleá békítá Yesu, tsúfē bebi ání amú su alahá yébi ánfi, támə hvde ədəm amu ifú nya. Mú su bənatí sí mu.

***Lampóoka
(Mateo 22:15-22; Luka 20:20-26)***

13 Ọma a, bɔwa Farisifɔ́ pú Owíe Herode ahá bεε, bvyétetée Yesu ɔnótó asún nu, abvnya mv akítálé.
14 Bréá bεba mv wá á, bεbláa mv bεε, “Osunápú, aniyin ání ɔnəkwalipu fugyi. Fvtamahá ɔhaa ɔtse fú agywun, tsúfē fvtamakí ɔhaa ansító. Mboún Bulu asón ámúú igyi ɔnəkwali amv fudesuná. Mó sv anidé fú fité anu. Anı mbla leha ɔkpa ání akáa lampóo ha Roma owíe dəhen Kaesare, ntéé anumáka?”

15 Yesu lébí ání bvkı ansí. Mó sv ɔlefíté amv ɔbέε, “Apinabwεbí abwεpú, ntogyi sv mlidé mí sáo ki? Mlitsu kóba amv iku ba mi anki.”

16 Bɔpvba mv. Mvú ɔlefíté amv ɔbέε, “Ma nwun pú mv idá dín mvsú?”

Bεle mó ɔnó bεε, “Kaesare.”

17 Móó ɔlebláa amv ɔbέε, “Mómó mlipu tá igyi Kaesare klé ha Kaesare, amlipu móá igyi Bulu klé é ha Bulu.”

Mv iwi lówa amv ifú.

*Kvsú Tsú Afúlito Iwi Asvn Fitéhé
(Mateo 22:23-33; Luka 20:27-40)*

18 ɔpasua kvá bvtetí mv Sadukifɔ́ akv bεba Yesu wá. Bvgyi ɔpasua kvá butεblí bεε, kvsú tsú afúlito ma inu. Befíté mv bεε, **19** “Osunápú, Mose lówanlín tswi ani ɔbέε, ‘Ní ɔkv mva mv ka bvməkwí asa olowu sí mv ka ámu a, mv pio otsú mv ka ámu tsia, fékí ɔkwu ha owupó ámu.’ **20** Oyin ɔkvle abi abasiénó akv betsiá. Amútó ogyankpapu létsiá ɔká, támε ɔməkwí asa olowu. **21** Mv gyama lótsu ɔsvrapu ka amv tsia, támε mv é ɔməkwí. ɔsaasí lótsu ɔtsi ámu tsia. Mv é ɔməkwí. **22** Alu yótv osienósí amv. Amútó ɔkvku mókwí asa olowu. Ọma-ɔma a, ɔsvrapu amv é lóbowu. **23** Afúli ɔkvusúké a, amútó

əməmu əbóbwə mu kulu? Tsúfē amú abasíénó ámu fée betsiá mu.”

24 Múú Yesu lélé mó ənó əbée, “Megyí mli ológyi. Mluméyín Bulu asvn wanlínhé amu ntéé Bulu túmi.

25 Tsúfē ní afúli békúsú á, bóbwé fé Bulu-abəpv. Buméetsiá aká múa akúlu. **26** Támē afúlikusú iwi mó á, yée mlilakla Mose əwəlú, nú asón ámúú Bulu lébláa mu dimbísú bréá olowun oyíbi ku de ogyá tsíí, támē imedéhóó amu? Əbée, ‘Mígyí mli anáin Abraham mua Isak pó Yakob Bulu ámu ni.’ ”

27 Inu əlebláa amú əbée, “Megyí awupó Bulu ógyi, akiankpapu Bulu ógyi. Mli mó mlilafwí fée.”

Bulu Mbla Ámvətə Mvá Idvn (Mateo 22:34-40; Luka 10:25-28)

28 Mose mbla asunápó amvtə əkvle lóbətu amú inu, olonu asón ání bvdebití. Olowun ání Yesu lalé Sadukifə ámu asón ənó wankláán. Mú su əlefíté Yesu əbée, “Bulu mbla ámvətə məmu dón?”

29 Yesu lélé mó ənó əbée, “Bulu mbla ámvətə móúá idvn ni. ‘Israelfə, mlınu. Bulu əkvle pé anı Wíe Bulu gyí. **30** Mú su pu fú klvn, fú əkláa, fú agywıun pó fú əwvnln fée dwé fú Wíe Bulu.’ **31** Mú nyəɔsi é gyí, ‘Dwé fú bá fé fú iwi.’ Mbla kuku itráa ma inuá idvn inu.”

32 Mbla osunápó amv lébláa Yesu əbée, “Osunápó, fablí ənəkwali. Anı Wíe Bulu nkule pé bu inu, əkvku trá əma inu. **33** Apóv anı klvn, anı agywıun pó anı əwvnln fée dwé mu, adwe anı aba fé anı iwi. Idvn mbwı tóhé pó afədile kugyíku.”

34 Yesu lówun ání alabí lé asón ámu ənó wanklärán, əlebláa mu əbée, “Fuma ifő Bulu iwiegý ámvətə.”

Mú əma a, əhaa métrá wa klvn fité mu asvansu.

Ma Gyí Kristo Amv?
(Mateo 22:41-46; Luka 20:41-44)

³⁵ Bréá Yesu dé atá suná Bulu ɔtswékpa nwunsinésú inu á, ɔlefíté ɔbée, “Nkálí sú Mose mbla asunápó amv betalí blí bée, Owíe Dawid mu na gyí Kristo, (ehá ámúú Bulu léda mu ofúli amv)? ³⁶ Tsúfē ɔjé Wankíhé léha Owíe Dawid onutó léblí ɔbée,
 ‘Aní Wíe Bulu lébláa mí Wíe ɔbée,
 “Tsia mí gyopisv nfi
 yéfvn bréá néha fétsatsáa fú alupúsú.””

³⁷ Owíe Dawid onutó létí mu ɔbée mu wie. Nkálí su ɔtráa ogyi mu na?”

Asún ánfí lówa ɔdəm kpənkpoŋkpənti ámúú be-fia bomlí mu amv ɔdwé, bəpv ansigýí nú mu asún.

Mose Mbla Asunápó Tsiátó
(Mateo 23:1-36; Luka 20:45-47)

³⁸ Yesu léblí mu atosunahé amvto ɔbée, “Mlíki wankláán Mose mbla asunápóssu. Butekle ligáwa nátí kí, butekle bée, ahá bvbún ha amú itsiá dinsu. ³⁹ Otsiákpá yilé butekle tsia Yudafó ofiakpa pú nké ogyíkpá. ⁴⁰ Butesísi asvrapu, swíi amú amú wóyí. Butepiná bɔ mpái tñtñntín aháta pòbun amú lalahesu. Bulu ɔbébití amú isu kíñkíñkín!”

ɔsvrapv ɔkv tswitswi
(Luka 21:1-4)

⁴¹ Yesu létsiá mantáa tswitswi dáka Bulu ɔtswékpa inu, ɔde ahá kú bvdepu amú tswitswi bɔwa móttó. Ahá ání amú ibitó bu odwin bvdepu kóba akpənkpoṇti bɔwa. ⁴² Inu ɔsvrapu ɔkvá ɔma tóta é lópv mu kóba-ana bɔwa dáka ámvtó. ⁴³ Múú ɔletí mu akasípó amú ba mu wá, ɔlebláa amú ɔbée, “Onékwali ndé mlí bláa, tswitswiá ɔsvrapu anfí ɔma tóta lawá á, idvn ɔhagyíøha klé. ⁴⁴ Tsúfē atráhe amú

féé á, amú kóba tsətsəətsətə balé kplobí tsú bəwa. Táme íniá əsurapu anfí mú má tətə su tóá əbu fée alapú bəwa á.”

13

Bulu Ətswékpa Amv Bwie (Mateo 24:1-2; Luka 21:5-6)

¹ Bréá Yesu lédali Bulu ətswékpa wunsinésó inu oyó á, mu akasípú amvtə əkvle lébláa mu əbée, “Osunápú, kí mbu wankláán pó abwi akpənkəpənti ánfi bəpuyi mú ánfi akile!”

² Múú əlebláa mu əbée, “Yée fawun mbu akpənkəpənkəpənti ánfi? Bóbwie mú fée bun. Ibwi kvle kóráá méesian dinká mú bású.”

Iwəsin Múa lkplán (Mateo 24:3-14; Luka 21:7-19)

³ Bréá Yesu tsie Nfə-nyíbu ámvsu, əde Bulu ətswékpa mbu ámu kí a, Petro, Yakobo, Yohane mua Andrea nkvlé bəfité mu bəe, ⁴ “Bla anı, bré məmvtə íni fée béba? Osúna məmu é əbéba, ibósuná ání mú bré lafun?”

⁵ Inv Yesu lébláa amú əbée, “Mlíkí wankláán, méni əhaa méemlé mlı. ⁶ Ahá tsətsəətsə bópu mí dá ba bəe, amúgyí Kristo amu ni. Bémlé ahá tsətsəətsə bófwí əkpa. ⁷ Ní mlonúá isá ladá mantáa mlı ntée ətinekv á, opúni mátsií mlı Tsúfē lehián ání íni aná fée béba, táme imedésuná ání oyí ənóməké ámu lafun. ⁸ Tsúfē əmá bókə aba. Awíe bókusú líí abasú. Əsblív békpinkí ntíné-ntíné. Akún é béba. Íni fée igyi fée iwəsin ání ətsı towun bréá lkwí de mu dwiin.

⁹ “Mú su mlı mú mlíkí mlı iwi wankláán. Tsúfē mí su bópu mlı há Yudafə asún agyípú, béda mlı amú ofiakpa awúlu-awúlusú. Békpa mlı ya əmású

agyípó pú awié ansító, méní mlégyi mí iwi adánsie.
10 Támē ilehián ání bégyankpá dá asvn wankláán ámu ḡkan súná ɔyító ahá fée. **11** Ní békítá mlí ya a, mlímágywín asvn ání mléblí. Mlīblí asúngyíasón ání Bulu ḡbópwá mlí ḡná alí bré ámvtó. Tsúfē megyí mlí onutó ḡbótóí, ḡhe Wankihé ḡbótóí tsvn mlisv.

12 “Apíó bélə amó apíó há lowu. Abí así bélə amó abí há. Abí é bókvusú líi amó akwípús, há bómə amó. **13** Mí sv ahá fée bólū mlí, támē ní mlétalí wá kluñ líi kínkíinkín yófvn mó ḡnómə á, Bulu ḡbóhə mlí nkpa.

*Iwɔsin Wuunbi
(Mateo 24:15-28; Luka 21:20-24)*

14 “Támē ní mlowun akisítóá itobwíe ḡmá, ida ḡtínéá mlímédín ansí ání ibéba a, (aklápv, mlínu mó así.) Mómvó ahá ání bvbv Yudea ḡmátó bvsri yo abvsu. **15** Ohá ání ḡdin obusv mákpli botsu tató obuto! **16** Ohá ání ḡbu ndətó é máyinkí botsu mv tati. **17** Amenypó pú abí-ayín ání bvpia abi bəbwə alí bré ámvtó, bvgýowí ní! **18** Mlíkokoli Bulu mlíaa, mlí ḡsríké amv imábwe nyankpv móva atsalubí. **19** Tsúfē asvn wunhe ání ibéba alí bré ámvtó odu məkúba tsú bréá Bulu lóbwə ɔyí ḡpá ki. Móodu kuvvú é iméestrá ba ekekeeké. **20** Ní Bulu médinkí nke ámvsu á, tekí ḡhaa méesian ɔyító. Támē ahá ámúv alalé póbwé mv kłe amv sv aladínkí nke ámvsu.

21 “Alí bré ámvtó á, ní ḡkv lébláa fv ḡbée, ‘Kí, Kristo, (ohá ámúv Bulu ladá mv ofúli amv) bv nfíntéé nána’ á, máhógyi. **22** Tsúfē ahá ání bęe amúgyí Kristo amv pú ahá ání bówa afunu bęe, Bulu ḡnósú atɔípú bvgyi tsotsaotsa béba ɔyító. Bóbwə ofúla pú osúna pómle ahá. Ní bétalí kúráá á, bémlé ahá ámúv Bulu lalé

ámv é. ²³ Támē mlıkı wankláán! Nabláa mlı tógyító asa ıbéba.

*Nyankpvsə-Mv-Bi Ámv Ibábi
(Mateo 24:29-31; Luka 21:25-28)*

²⁴ “Iwı̄sın wúun amv əma a, owí əbéta, ətsra é əméeetrá fei. ²⁵ Ntsrakpabi békpa tsú əsúsú beda. Nwulútáa múa mótó ató fée békpinkí. ²⁶ Əhagyíha obówun ání mí, Nyankpvsə-Mv-Bi ánfı napó túmi múa numnyam kpənkpəntı mbu nwulútáatı tsú əsúsú nebá. ²⁷ Inv Bulu əbówa mv abəpv békpa mv ahá ámúv alalé ámu tsú əyí afvinka ana ámu féēsú.

*Əyi Ənómə Iwi Osúna
(Mateo 24:32-35; Luka 21:29-33)*

²⁸ “Ml̄pukı pəntə oyí. Ní mó abámbi dəpəi, ıde atə pəpwə le á, ml̄itebí ání awikpan bré lafvn. ²⁹ Alı kén, ní mlowun ání ntobí ánfı fée ıde mótó bá a, ml̄ebí ání mí, Nyankpvsə-Mv-Bi ánfı ibábi lafvn ta ní. Nawié wóyí ámu ənó tá. ³⁰ Ənokwali nde mlı bláa. Ndəmba-abí anfı fée bvmóowu tá, asa ıni fée bέba mótó. ³¹ Əsú múa ası fée bótsvn, támē mí asvn blı̄hé mó̄tsvn ekekeek.

*Nyankpvsə-Mv-Bi Ámv Ibábi
(Mateo 24:36-44)*

³² “Támē əhaa méyín eke ntée bréá ntobí ánfı fée ibéba. Bulu-abəpv bvmeyín. Bulu mv Bi ámu é méyín, nkéti anı Sí ámúv əbu əsúsú ámu nkvlé pé yin. ³³ Mlidinka ansı iwı̄sın, tsúfē ml̄iméyín ekeá bré ámu ibófvn. ³⁴ Igyi fē əkvá əde əkpa tu, olesi mv wóyí wá mv asúmpó ibitə. Əleha okugyılkv agyúmá əbée əbwéé. Əlebláa wóyí ámu ogyópv é əbée, əyırı iwı̄ ogyo wóyí ámu wankláán. ³⁵ Mó sv mlidinka ansı iwı̄sın, tsúfē ml̄iméyín bréá wóyí mv wie amv əbéba.

Fíali ntópwε o, oyí-nsiné o, bake o, ntéε nyankı. ³⁶ Mlidinka ansí iwisu, ménı əbá bofwie mlito á, əməbətu mlı ánı mliladídi. ³⁷ Asún ánfi nde mlı bláa anfi kén nde oyító ahá fée bláa. Mbéε, ‘Mlidinka ansí iwisu.’ ”

14

Bekiklú Yesu Nwunsv

(*Mateo 26:1-5; Luka 22:1-2; Yohane 11:45-53*)

¹ Ilesi nkenyó Yudafə abugyi Israelfəsu Katsvn Nkε pú Bodobodo MátuhéNkε. Alı bré ámvtə Bulu igyí ahapú dehen pú Mose mbla asunápó bodunká əkpa ánı bótvn mósú kítá Yesu ŋáintə, mó mv kokooko. ² Táme beblí bεε, “Megyí Katsvn Nkε ánfitə abómə mv, ménı kpokiti méeda əmá ámvtə.”

Ofobi Fánfáánfán Pvwlí Yesu

(*Mateo 26:6-13; Yohane 12:1-8*)

³ Bréá Yesu bv Betania wúlutə, Simon əkvá alaló ilə pεpe ki wóyító əde ató gyí a, ətsı əku léba in; əde prentva wankláán kvá ofobi fánfán ánı ibiá bv mvtó. Oletií mv ənó, əletseí ofobi ámu wólí Yesu nwunto. ⁴ Akv bubu invá imjwa amú ədwε. Beftié aba bεε, “Ntogyi sú əde ofobi ánfi yintá? ⁵ Teki abétalí fé ofobi fánfán ánfi, mó ibiá bódvn əbakóle ofi əkvle ikáká ánfi, pvhá ahiánfó.” Behiε wá iyin wá ətsı ámu.

⁶ Táme Yesu léblí əbέε, “Mlisi mv! Ntogyi sú mlidé mv háan? Itə yilé alabwé há mí. ⁷ Ahiánfó bétsiá mlı wá ekekegyíεke. Brégyibréá mlidéklé a, mléatalí wá awítəle há amú, táme mí mv mméetsiá mlito yó. ⁸ Alabwé móá əbétalí pólá mí ɔyulóu yáí há mí opuláké. ⁹ Ənəkwali nde mlı bláa. Oyító

ətínegyíotínéá béda Bulu asvn wankláán ámu əkan a, béblí tó ánfı ətsı ánfı labwé ánfı pükáín mvsu.”

*Yuda Iskariot Lótsulá Aní Əbélé Yesu Há
(Mateo 26:14-16; Luka 22:3-6)*

10 Mú əma a, mu akasípú dúanyo ámvtə əkuléá bvtetí mu Yuda Iskariot lóyówun Bulu igyi ahapú dəhen amv, ménı əbélé Yesu há amv. **11** Bréá bonu asón ánfı á, ılehié wá amv ədwə. Behié mu ası áni békä mu ıko. Mú sv olodunká əkpa áni əbótsvn móso lé Yesu há amv.

*Katsvn Atogyihé Gyi
(Mateo 26:17-25; Luka 22:7-14, 21-23; Yohane 13:21-30)*

12 Bodobodo Mátúhénke ámvtə eke gyankpapvá bvtəmá Israelfəsv Katsvn Nke akúfa lófvn. Yesu akasípú befíté mu bée, “Osunápó, obu məmvətə ayela ha fv, afugyi Katsvn Nketə atogyihé amv?”

13 Múv ələwa amótá abanyó, bláa amv əbée, “Mliyo Yerusalem wúluts, mléfia oyin əkvá əsv ntsu-əlás, mlıbuo mu. **14** Wóyí oduátá obowie á, mlifitə wóyí mu wie amv mliaa, ‘Nkúnú afəá əswííkpá bv, áni mía mí akasípú abéba begyi Israelfəsv Katsvn atogyihé amv?’ **15** Obósuná mlı abansúrvu yílé kvá balá móto yáí. Mlbwe ató ámu yai nv.

16 Yesu akasípú amv bøyø wúlu amvtə á, bowun tógyító ali ámúv Yesu lébláa amv ámu pépéépé, bəbwé Israelfəsv Katsvn atogyihé amv yái nv.

17 Bréá nsaintə deklúun a, Yesu mva mu akasípú bəba nv. **18** Ató ámu ogyíkpá a, Yesu lébláa amv əbée, “Onəkwali nde mlı bláa, mlıts əkuléá mía mvnyo ibi da əlepətə əbélé mí há.”

19 Asón ánfı léhié han akasípú amv. Mú sv befi ası bvdə mu fité ıkvle-kvle bée, “Mí ní lóó?”

20 Yesu lébláa amú əbée, “Ml̄i ahá dúanyo ánfítə əkvleá mía munnyo ibi da əlepeto əbélé mí há ní. **21** Mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí nówu fé alia bəwanlín tswi, támē əhá ámúú əbélé mí há ámu əgyówi ní. Ní bu metepí kwíí mu kúráá á, teki ibu alé há mu.”

*Yesu Ntúpwə Atogyihə Tráhə
(Mateo 26:26-30; Luka 22:14-20; 1 Korintofo 11:23-25)*

22 Bréá bude ató ámu gyí a, Yesu lélé bodobodo ipín, əleda Bulu ipán, bíábía móntó púhá amú, bli əbée, “Mlhə, mí əyulúv ní.”

23 Inu olotsu ntá-ewə, əleda Bulu ipán, pohá amú feé bonu. **24** Múvú əlebláa amú əbée, “Mí obugya ní. Mó Bulu dépusí mu ntam* ání alaká há ahásu ní. Bétséí mó wólí ası ahá tsətsəətsə lakpan sv. **25** Ənəkwali nde ml̄i bláa, mméetrá nu wáin-abí ntá ánfí alı yófun ekeá nónu mó pópwə Bulu iwíegyí ámvtə.”

26 Benya wá ilv dá Bulu ipán tá alı, bənatí yó Nfənyibu ámuvsu.

*Petro Əbəswí Əbée Mvmeýin Yesu
(Mateo 26:31-35; Luka 22:31-34; Yohane 13:36-38)*

27 Móvú Yesu lébláa amú əbée, “Ml̄i féé mléyinkí mí əma. Tsúfə Bulu ənósú atəipú amu bəwanlín wá Bulu asón ámvtə bęe, ‘Néda akúfa əkpapú ámu lédá, mu akúfa bédasáín.’ **28** Támē ní Bulu əkósúa mi tsú afülitə á, négya ml̄i nkpa yó Galilea əmätə.”

29 Petro lébláa mu əbée, “Ní amú féé beyinkí fó əmá kúráá á, mí mó mméeyinkí ekekeek.”

* **14:24** Ntam pópwə bu nwuló dada amu akvtə.

30 Yesu lébláa mu əbée, “Oñokwali nde fú bláa. Onyení, asa baté əbélé ənó tse nyó á, fóswí pú ibi wá ogyá tse sa fee fumeyín mí.”

31 Inv Petro léfin yabi yi əbée, “Ní lowu igyi kúráá á, mméekiná fú ekekéeké.”

Alí kén atráhë amu é fée bëblí ní.

Mpáibø Getsemane

(Mateo 26:36-46; Luka 22:39-46)

32 Boyówie ətinekvá bvtetí inv Getsemane. Múv Yesu lébláa mu akasípú amu əbée, “Mlitsia nfí, nøyábo mpái.” **33** Əlekpa Petro mua Yakobo pú Yohane buo iwi. Inv asún lehié han mu, mu ansi lepe. **34** Múv əlebláa amó əbée, “Asón ihié de mí háan. Ideklé mo mí. Mlitsia nfí, amligyo.”

35 Inv əlenatí yó nkpá kplobí, əleda akpawunu kókoli Bulu əbée, “Ní ibówa alé á, ha bré ánfi itsvn misv.” **36** Múv əleblí əbée, “Abba[†] Mí Sí, futetálí bwé tógyító. Ha ntá-ewé ánfi[‡] itsvn misv! Támë megyí tójá ndeklé, mboún múa fvdeklé ibá mútó!”

37 Oleyinkí bá akasípú amu wá bowun ání bvdedidü. Ini su əlefíté Petro əbée, “Simon, fvdedidü? Fumetalí gyo dənhwíri kule kpán?” **38** Mlìgyo amlíkokoli Bulu, méní mlímóowie tsókitó. Tsúfé ənjé ámu déklé, támë nyankpusa lópón.”

39 Əletrá yóbø mpái, bláa Bulu asvn kua kule amu kén. **40** Əletrá yinkí ba bowun ání akasípú amu butráa bvdedidü, tsúfé didí de amú bv. Bumetalí bláa mu asvansv.

41 Bréá əleba otse saasi a, əlefíté amú əbée, “Mlìlatráa si mlida mlidé əkpónú da? Itsía alí ngya! Bré ámu lafvn ání bópv mí, Nyankpusa-Mv-Bi ánfi

† 14:36 ‘Abba!’ ası gyí, ‘Mí Sí!’ ‡ 14:36 Ntá-ewé ánfi igyi iwiisvn ání Yesu obówun.

wá lakpan abwepó ibito. ⁴² Mlukusv ayo. Mluki, ohá ámúú ɔde mí le há ámu ná á!”

*Yesu Kitá
(Mateo 26:47-56; Luka 22:47-53; Yohane 18:3-12)*

⁴³ Yesu ɔnó mesi asa akasípó dúanyo ámvta ɔkuleá bvtetí mu Yuda lóbowie inu. ɔdəm ání bvde ndayí pú nkpotí bvbuo mu. Bulu igyí ahapó dehen, Mose mbla asunápó pú Yudafó ahande amu lówa amú. ⁴⁴ Yuda amúú ɔlele Yesu há ámu lébláa ɔdəm amu yái ɔbée, “Ohá ámúú nélatá pútá ámu gyí ohá ámu ni. Mlkita mu kínkíínkín, amlíkpa mu natu.”

⁴⁵ Inu ɔlenatí laa yó Yesu wá, yókpoli mu ɔbée, “Osunápó!” ɔlelatá mu pútá. ⁴⁶ Inu ahá ámu benatí tú Yesu, kítá mu kínkíínkín. ⁴⁷ Támē inu alípó amvta ɔkule lótswi mu ɔdayí kpá Bulu igyí ɔhapó dehen osúmbi ɔku isu lé. ⁴⁸ Inu Yesu léfité amú ɔbée, “Ogyo otswapó ngyi, só mlilatsú nkpotí pú ndayí mlebá mí ɔkitákpá? ⁴⁹ Ntsie mlí wá Bulu ɔtswékpá wunsinésú inu ekegegyíeké, nde mlí ató suná, mlumékítá mí ekekeéeké. Ini lahá Bulu asun wanlínhé amu ilaba móntó.”

⁵⁰ Inu mu akasípó amu fée bësrí sí mu.
⁵¹ Ilesi ɔyasubi ɔkvá ɔlówa ligá nkule. Bekítá mu,
⁵² támē ɔlækeli, sí mu ligá ámu wá amú ibito, pú yayá srí.

*Yudafó Ahande Ansító Lú
(Mateo 26:57-68; Luka 22:54-55, 63-71; Yohane 18:13-14, 19-24)*

⁵³ Bekpa Yesu ya Bulu igyí ɔhapó dehen wóyí. Igyí ahapó dehen, Mose mbla asunápó pú Yudafó ahande amu fée bafia inu. ⁵⁴ Petro lépetí buo amú ɔma tsútsúútsú, alu yówie wóyító inu. Inu oleyétsia

inu asúmpú wá, əde ogyá níu. 55 Inv Bulu igyi ahapú dəhen pú Yudafə asón agyípú§ atráhe fée bodunká ahá ání béká asón dínká Yesusv, méní bélí amú asón blíhésu mó mu, támē buomenya. 56 Tsúfē ahá tsətsəətsə bəwa afunu dínká musv, támē amú fée ənó lətsun ətsan.

57 Inv akv bəkvusú ká asón dínká musv bee, 58 “Anilónuá əleblí əbée, ‘Nóbwie Bulu ətswékpa anfi bapú ibi yi anfi, támē nkensá əma a, nélayi pópwéá megyí nyankpusa əbópu ibi yi mó.’ ”

59 Támē amú é amú ənó məbwé kule.

60 Inv Bulu igyi əhapú dəhen amu lókvusú lú amú fée ansító, əlefíté Yesu əbée, “Fuma ənó lé? Fuma asvansu bli pólé fú iwl?”

61 Támē Yesu méle asvansu ənó. Móó Bulu igyi əhapú dəhen amu létrá fité mu əbée, “Bulu ámúv bvtækánfú ámu mu Bi gyí fú? Fúgyí Kristo, (əhá ámúv Bulu léda mu ofúli amu) ni?”

62 Yesu lélé mó ənó əbée, “Ee! Mí ní! Mlówun ání mí, Nyankpusa-Mu-Bi ánfí ntsie Bulu Otúmípú gyəpisv ánfí ndin nwulútáasv tsú əsúsó nebá.”

63 Bulu igyi əhapú dəhen amu lékitá mu atadie bálí mó kiaan.* Móó əleblí əbée, “Adánsie məmu anitráa anigyo? 64 Mlulanú abususu ání alablí. Nkálí gyí mlí agywun?”

Amó fée botsulá ání olegyi pón, buomáo mu.

65 Amótó akv bəwa atsvón tutúu wvlí mu bi. Bəpv atá tin mu ansíbi, bəfvlí mu atswé, bláa mu bee, “Bulu ənósú ətəípú, suna anı əhá ání əlfvlí fú itswé!” Inv agyópu amu é bədadáa mu asvto.

§ 14:55 Yudafə asón agyípú anfi bvtækánfú Sanhedrin Griiki əblító.

* 14:63 Ilosuná ání asón ámu lawié mu iwlító dubi.

*Petro Lóswú Obéé Mmeyín Yesu
(Mateo 26:69-75; Luka 22:56-62; Yohane 18:15-18, 25-27)*

⁶⁶ Petro lési otsie wunsinésú inu, Bulu igyí əhapú dəhen amu osúmbi tsihé əku léba. ⁶⁷ Bréá olowun Petro tsie əde ogýá núu a, əlekí mu díin. Mvú əlefíté Petro obéé, “Fúa Yesu Nasaretyin amu nyó ná.”

⁶⁸ Táme Petro lóswú bli obéé, “Mmeyín tətə tsú asón ánfí fvdeblí ánfí iwi!” Əlenatí yélí əkpa ənó, inu bate lóbon.[†]

⁶⁹ Osúmbi tsihé ámu létrá yótü mu inu, ələwa ahá ámúú buví inu ámu bláa bi obéé, “Amótó əkvle gyí oyin ánfí.” ⁷⁰ Táme Petro létrá swí pó ibi wá ogýá.

Iləbwé kpalobí á, ahá ámúú buví inu ámu bəbláa Petro bée, “Lélé mó á, amótó əkvle fugyi, tsúfē Galileayin fú é fúgyi?”

⁷¹ Inu Petro lówa ntam kakáa bi obéé, “Neká tógyító, mmeyín oyin ánfí mlidé mu iwi asón bli ánfí.”

⁷² Inu bate lóbon otse nyəəsi. Mvú Petro lékaín asón ámúú Yesu lébláa mu obéé, “Fóswú tse sa fée fmeyín mí asa bate əbelé ənó tse nyó.” ámvsu. Mvú əlekpa isú yi, híé sú woo.

15

*Yesu Pilato Ansítá Lú
(Mateo 27:1-2, 11-14; Luka 23:1-5; Yohane 18:28-38)*

¹ Oyi kehe nyankı-nyankı a, Yudafə ahandede ahandede amu fée befia kítá agywün. Akv buvgyi, Bulu igyí ahapú dəhen, Mose mbla asunápú pó Yudafə

[†] **14:68** Inu bate lóbon ıma nwolú dada amu akvə.

ahandε atráhε*. Inv bεha bεklú Yesu, pó mv yówa Pilato ibitə. ² Pilato léfité Yesu əbέε, “Fúgyí Yudafə owié amv ní?”

Yesu lélé mv ənó əbέε, “Ee, mó fablí á!”

³ Inv igyi ahapú dεhen amv bεka asón tsətsəətsə dínká Yesusu. ⁴ Mó sv Pilato léfité Yesu əbέε, “Kí asón tsətsəətsəá baká dínká fúsú, fuma mv ənó lé?”

⁵ Támē Yesu melε asvansu ənó. Mu sv iləwa Pilato wánwan.

Yesu Lowu Ipón Ha

(Mateo 27:15-26; Luka 23:13-25; Yohane 18:39-19:16)

⁶ Katsvn Nke kugyíkvta á, igyi əmásó ogyípó Pilato amándié ání obesi obu adípútó əkvleá amó onutó bvdeklé há amó. ⁷ Oyin əkvá bvtetí mv Baraba mva mv aba buda obu alı bré ámutə. Bəkusó líi əmásó, kpokiti léda, bəmə əha mütó. ⁸ Ədəm amúv bəyə Pilato wá yóbwií ıpa há mv bεε, osíi obu ədipú əkvle ha amó alı ámúv otetsiá bwé há amó ámú. ⁹ Múv Pilato léfité amó əbέε, “Mlidéklé mliaa, nsíi Yudafə Owíe anfi ha mlı lóó?” ¹⁰ Əlefíté amó alı, tsúfē olowun ání Yesu iwi olu só Bulu igyi ahapú dεhen amv bakítá mv ba mv.

¹¹ Igyí ahapú dεhen amv bεha ədəm amv ənó bεε, bvkókoli Pilato, osi Baraba mboún ha amó. ¹² Pilato létrá fíté amó əbέε, “Ntə mbwée əhá ámúv mlidéti mliaa, Yudafə Owíe amv?”

¹³ Inv amó fée bəsvrá okitikíti bεε, “Da mv manta oyikpalíhesv!”

¹⁴ Pilato léfité amó əbέε, “Tsitsa məmv alabwé?”

Támē bəlasvrá okitikíti kóklókúv bεε “Da mv manta oyikpalíhesv!”

* **15:1** Ahandε atráhε anfi bvtetí Sanhedrin Griiki əblítə.

15 Pilato dékléá əbóbwé ədəm amu apé há amú. Mú sv olesi Baraba há amú, əleha mu isá akəpú bəpití Yesu mpli, ələpvu mu wá amú ibitə əbée, buyéda mu manta oyikpalíhesu.

Yesu Ahinlá Bwé
(Mateo 27:27-31; Yohane 19:2-3)

16 Isá akəpú ámu bəkpa Yesu ya əmású ogýipú amu wóyító. Beti amú aba isá akəpú atráhe amu fée, bəda Yesu əbvñ. **17** Bəpv ligá pəpe ku wá mu, bəlv obungyo-awu, bwé mó owíepa bun mu nwun. **18** Inu bəbwé mu ahinlá, beti mu bəee, “Yudafə Owíe, fú nkpasu ənlinsv!” Bətswi opé! **19** Inu bəpv oyí sísi mu nwuntə, tutúu atsvná wólí mu, dá akpawunu mu ansító. **20** Bəbwé mu ahinlá tá á, bəwəí amú ligá pəpe amu, yínkia mu onutó atadié wá mu, bəkpa mu dálí bəyéda mu mántá oyikpalíhesu.

Yesu Da Mántá Oyikpalíhesu
(Mateo 27:32-44; Luka 23:26-43; Yohane 19:17-27)

21 Befia Kireneyin əkvá bvtetí mu Simon, ogyi Aleksandro muva Rufo əsí. Otsú abú ası əbá, bəka mu híé bəe, əsóra oyikpalíhe amu. **22** Múv bəkpa Yesu ya ətinekvá bvtetí inu Golgota. Mú ası gyí, “Nwun Okokobi Otsiákpá.” **23** Bəpv afá kvá iteba əwíəsın ası wá ntátó tin Yesu ənó bəe onúu, támə omonu. **24** Bəda mu mántá oyikpalíhe amusv tá á, beye mu atadietə. Inu bətswi abi pókí əhagyíəha ogýikpá. **25** Ibóbwé fé nyankı dokwebátó bəda mu mántá oyikpalíhesu. **26** Múv bəwanlín tóá svá bude mu da mántá oyikpalíhe amusv dínká mu awunso bəe, “YUDAFƏ OWÍE.” **27-28** Bəda awikplu abanyó

aku é mántá nyikpalíhesu tsía muvtó. Ókvle bu mu gyopisuv, ókvle é bu mu binasu.[†]

²⁹ Inv atsúnpvu bokpukpúv nwuntó, blí mu iwi abususu bée, “Yéé fú fée, fétalí bwié Bulu ɔtswékpa amu, lápwé mu nkensá owító ní? ³⁰ Hé fú iwi, afukpli tsu oyí ámuvsu aki!”

³¹ Bulu igyí ahapó dēhen pú Mose mbla asunápú amu é bəbwé mu ahinlá bée, “Oləhə ahá nkpa, támē ɔmetálí hə mu iwi. ³² Ní muvgýí Israelfə owíe, Kristo, (ahá ámóó Bulu léda mu ofúli) a, əkplí tsu oyí ámuvsu awun, ahə mu gyi!”

Ahá ámóó beda mántá oyísú mu gyopisuv múa binasu ámu é bəbwé mu ahinlá.

Yesu Lowu
(Mateo 27:45-56; Luka 23:44-49; Yohane 19:28-30)

³³ Bréá dódúanyo leda á, owí leta əsvlúv amuvsu fée alu yófvu ntópwé dəsató. ³⁴ Dəsa ámuvtó a, Yesu lókplón kúklükvú, blí əbée, “Eloi, Eloi, Lama Sabaktani?” Mó ası gyí, “Mí Bulu, mí Bulu, ntogyi só fakpá mí əma?”

³⁵ Ahá amóó bulú inv ámuvtó akv bonu asón ánfí, bəblí bée, “Mlinu, əde Elia kpolí.” ³⁶ Inv amútó əkv lésrí tsú əsapə, pódá ntá ədáitó, pýyi oyísú, tsú mó fúa pótin mu ənó əbée, onúu. Múvú əleblí əbée, “Mlinu aki bée, Elia əbéba besieí mu lé oyí ámuvsu?”

³⁷ Inv Yesu lókplón kúklükvú, əlele ənjé.

³⁸ Invnu Bulu lébalí tatiá bəpuká ɔtswékpa obu ámuvtó anyo, tsú awunso beyi ası. ³⁹ Bréá ısa akəpú əhandeá əlü Yesu ansító ədekú lówun alia Yesu léle

[†] **15:27-28** Mútó yée 28 bu nwvlú dada amu akuto: Inv láha Bulu asón ámóó bəwanlín tswi amu léba mójtó. Asón ámu gyí, “Bekla mu wá lakpan abwəpótó.”

əŋé tráhe a, əleblí əbée “Lélé, Bulu mv Bi oyin ánfí gyí!”

⁴⁰ Atsí akv é bvlí ifóntó bvdekkú sisí. Amútá akv gyí, Magdalayintse Maria, Salome pú Maria ání ələkwíí Yakobo mva mv gyama Yosef. ⁴¹ Amó é betsiá buo Yesu, tsíá kí mvsu bréá əbv Galilea. Atsí tsotsøtsø akvá bobuo mv ba Yerusalem é bvbu inu.

Yesu Pulá

(*Mateo 27:57-61; Luka 23:50-56; Yohane 19:38-42*)

⁴² Eke ámu igyi ekeá Yudafá bvtapulá iwí asa bvtsgyi amó əkpónú ədaké. Bréá owí dəpəon a, ⁴³ Arimateayin Yosef lówa iklun yó Pilato wá yókulí mv əbée, osíí Yesu fúli ha mv amvula. Yudafá asún ogyípó ogyi, bvtobú mv. Mu é əde Bulu iwigyi ámu əkpa kíí. ⁴⁴ Iləwa Pilato wánwan ání Yesu lawúna wu. Mú su əleti mv isá akəpú əhande, fité mv ní olowu ilawá əpá. ⁴⁵ Bréá isá akəpú əhande amu lótsulá mívú á, Pilato lézi fúli amu há Yosef. ⁴⁶ Mívú Yosef lóha əhráda, əloyá yésieí Yesu lé oyí ámu, kíkli mv wá əhráda ámu, tsú mv yópulá əbó kvá beda bvtátó, olemináa ibwi yiléyilé ku tin əbó ámu ənó. ⁴⁷ Magdalayintse Maria mva Yosef mv yin Maria bowun Yesu opulákpá.

16

Yesu Kvsú Tsú Afúlito

(*Mateo 28:1-8; Luka 24:1-12; Yohane 20:1-10*)

¹ Yudafá əkpónú ədaké ámu ilətsvn a, Magdalayintse Maria mva Yakobo mv yin Maria pú Salome bəhə ofobi fánfán ku bəe, bəyékpa Yesu fúli amu. ² Kwasieda nyankı, bréá owí lopwié a, bəyo Yesu opulákpá inu. ³ Bréá bvna əkpata á, amó wulewwulé

budε aba fité bεε, “Ma abénya obémináa ibwi ámu lé əbó ámu ənó há ani?” ⁴ Botsu ansí kí a, bamína ibwi ámu lé əbó ámu ənó dodo. Ibwi ámu léhiε móni. ⁵ Bréá bebitíwíé əbó ámvtə á, bowun ání ɔyasubi əkv lówa ligá futútúútú, otsie əbó ámu gyɔpisu. Ifú lekitá amú.

⁶ ɔyasubi ámu lébláa amú əbέε, “Mlumánya ifú. Nawun ání Yesu Nasaretyin amúú beda mántá oyikpalíhesu ámu mlidédunká. Bulu lakósáa mu, əma nfi. Mlikí ətíné ámúú bopulá mu amú. ⁷ Mliyεbláa mu akasípó amú pú Petro mliaa, alagya mli nkpa ɔyá Galilea əmátó. Inú mlówun mu fē alí ámúú əlebláa mli ámu ni.”

⁸ Inu besrí dalı əbó ámvtə, tsúfē opúni letsíi amú, ənó é lobwie amú. Mú su bréá bøyá á, bvmεbláa əhaa, tsúfē ifú de amú, budεkpínkí kpakpakpakpa.

Yesu Iwíowanle Súná Magdalayintse Maria (Mateo 28:9-10; Yohane 20:11-18)

⁹ [Kwasieda bakε, bréá Yesu lókvsú tsú afúlítə á, olegyankpá lé iwíowan súná Magdalayintse Maria amúú olegya əŋe laláhe asienó lé mvtə ámu. ¹⁰ Mu é əleyébláa Yesu abúopu amúú budε mu sú, budε awirehə gyí amú. ¹¹ Táme bréá əlebláa amú əbέε, Yesu lakósú, mawun mu a, bvmohogyi.

Yesu Iwíowanle Súná Mv Abúopu Abanyó (Luka 24:13-35)

¹² Iní əma a, Yesu lélé iwí əwan əkpa bámbásó súná mu abúopu abanyó bréá buna bøyó akuda, táme bvmokosí bí mu. ¹³ Amú é beyinkí yébláa atráhe amú, táme amú é bvmohogyi.

*Yesu Iwiawanle Súná Mv Akasípó
(Mateo 28:16-20; Luka 24:36-49; Yohane 20:19-23; Gyumagyihé 1:6-8)*

¹⁴ Ini féeé əma a, Yesu lélé iwí əwan súná mu akasípó dúəkvn ámu bréá bvde ató gyí. Amú klvntəodwin pú amú máhogyi su ələwa iyin wá amó. Tsúfē bvməhə ahá ámúv bowun mu mu kvsó tsú afúlito əma amu gyi. ¹⁵ Múvú əlebláa amú əbée, “Mliyə əyító féeé, amliyeda Bulu asvn wankláán ámu əkan ha ahá féeé. ¹⁶ Oha ání olohogyi, bəbə mu asú á, Bulu əbóhə mu nkpa, támə əhá ání omohogyi obégyi pón. ¹⁷ Osúna anfi obóbuo ahá ání bohogyi ní. Bégya əŋe laláhe mí idátó, béblí əblú bámbá, ¹⁸ békítá awə ibitə, bónu afá ání itəmá kugyíkv, támə imóəbwə amú tətə. Bópv ibi dínká aləpusv, iwí bówa amó ənlin.”

*Yesu ɔsúsv Yɔ
(Luka 24:50-53; Gyumagyihé 1:9-11)*

¹⁹ Bréá anı Wíe Yesu lébláa amó asón tá á, Bulu lótsu mu ya əsúsv, oleyétsiá mu gyəpisv. ²⁰ Mu akasípó amu befi ası bvde asón ámu əkan da ətínegyítiné. Anı Wíe Yesu lélíi amó əma bəyə agyómá. Ələtsvn osúna ání bəbwesv, wá asón ámu əwvnln.]*

* **16:20** Mótó yée 9-20 ıma nwəló dada amu akvto.

**Bulu ntam pɔpwɛ; Nkonya
New Testament in Nkonya (GH:nko:Nkonya)**

copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Nkonya)

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Nkonya

nko

Ghana

Copyright Information

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Nkonya

© 2010, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

2014-05-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files
dated 29 Jan 2022

2c5882f1-9b2d-5f5e-bf4f-7030fc58727b